

**SUOMEN RATSASTAJAINLIITON
MERKKIJÄRJESTELMÄN UUDISTAMINEN**

Ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö

Maaseutuelinkeinojen koulutusohjelma

Mustiala, 2018

Laura Porthan

Maaseutuelinkeinojen koulutusohjelma
Mustiala

Tekijä	Laura Porthan	Vuosi 2018
Työn nimi	Suomen Ratsastajainliiton merkkijärjestelmän uudistaminen	
Työn ohjaaja	Terhi Thuneberg	

TIIVISTELMÄ

Tämä opinnäytetyö tehtiin Suomen Ratsastajainliiton merkkijärjestelmän uudistamisen välineeksi. Työn tarkoituksena oli kerätä kokoon sellaista tietoa, jota voitaisiin hyödyntää merkkijärjestelmän uudistamisessa ja kehittämisessä. Opinnäytetyön toimeksiantajana toimi Suomen Ratsastajainliitto ry.

Opinnäytetyön tavoitteena oli kyselytutkimuksen keinoin selvittää millä tavalla ja miltä osin merkkijärjestelmää tulisi uudistaa, jotta kiinnostus merkien suorittamiseen saataisiin nousemaan. Tavoitteena oli selvittää merkien suorittajien, merkkisuoritusten järjestäjien sekä merkkisuoritusten vastaanottajien tyytyväisyyttä tällä hetkellä käytössä olevaan merkkijärjestelmään ja siihen liittyviin asioihin. Lisäksi oli tarkoitus kerätä näkemyksiä ja kokemuksia merkien suorittamisesta sekä kehitysideoita. Tiedonkeruussa käytetty sähköinen kyselylomake laadittiin Webropol-analysointi- ja kyselysovelluksessa.

Työn teoriaosuudessa selvitetään Suomen Ratsastajainliiton merkkijärjestelmän tarkoitusta sekä perehdytään kevyesti ratsastus- ja hevostaito-merkien sisältöön ja taustaan. Teoriaosassa tuodaan esiin myös muutamia esimerkkejä tiedon ja taidon mittaamisen käytänteitä muista harrastuksista.

Tutkimuksen tulosten perusteella voidaan todeta, että Suomen Ratsastajainliiton merkkijärjestelmää tulee harkituin toimenpitein joiltain osin uudistaa ja kehittää vastaamaan paremmin nykypäivän harrastajien toiveisiin. Lisäksi toimenpiteitä merkkijärjestelmän sisällön tunnettuuden lisäämiseksi tarvitaan.

Avainsanat Ratsastus, hevonen, uudistaminen, osaaminen

Sivut 43 sivua, joista liitteitä 11 sivua

Degree Programme in Agricultural and Rural Industries
Mustiala

Author	Laura Porthan	Year 2018
Subject	Reform of the Riding and Horsemanship badge system of The Equestrian Federation of Finland	
Supervisors	Terhi Thuneberg	

ABSTRACT

This thesis was made for reforming the riding and horsemanship badge system of The Equestrian Federation of Finland. The purpose of the thesis was to gather information that could be used to reform and develop the badge system. The commissioner of the thesis was The Equestrian Federation of Finland.

The aim of the thesis was to find out how the badge system should be reformed so that interest in it can be raised. The aim was to find out opinions from riding enthusiasts, organizers and from those who act as evaluators of performances. In addition, the aim was to collect views and experiences on how to organize performances and develop ideas. The electronic survey used in the data collection was developed in the Webropol online survey and analysis application.

The theoretical part of the thesis explains the purpose of the riding and horsemanship badge system of The Equestrian Federation of Finland. The theoretical part also explains the meaning of the riding and horsemanship badge system. Theoretical part shortly provides some examples of the practice of measuring knowledge and skills from other activities.

Based on the results of the research it can be concluded that the riding and horsemanship badge system of The Equestrian Federation of Finland should be reformed and developed in some respects to respond better to the wishes of today's enthusiasts. Actions to increase the knowledge of the contents of the badge system are needed.

Keywords Riding, equine, development, skills

Pages 43 pages including appendices 11 pages

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
2	SUOMEN RATSASTAJAINLIITON MERKKIJÄRJESTELMÄ.....	2
2.1	Merkkijärjestelmän tarkoitus.....	2
2.2	Ratsastusmerkit.....	2
2.3	Hevostaitomerkit.....	3
2.4	Merkkijärjestelmän taustaa	3
2.5	Merkkien suorittaminen	4
3	TASO- JA TAITOMERKIT ERI LAJEISSA JA HARRASTUKSISSA.....	9
3.1	Partio.....	9
3.2	4H-yhdistys.....	10
3.3	Uinti.....	10
3.4	Judo	11
3.5	Lentopallo.....	11
3.6	Martat.....	12
4	TUTKIMUS JA SEN TOTEUTUS.....	13
4.1	Kyselylomakkeen suunnittelu ja toteutus.....	13
4.2	Tulosten esittäminen	14
5	TULOKSET	15
5.1	Vastaajien taustatiedot	15
5.2	Kaikille yhteiset kysymykset.....	16
5.2.1	Mielipiteitä merkkien suorittamiseen vaikuttavista tekijöistä.....	17
5.2.2	Tyytyväisyys ratsastus- ja hevostaitomerkkivalikoimaan.....	18
5.2.3	Avoimet kysymykset.....	19
5.3	Kysymykset merkkien suorittajille eli ratsastuksen harrastajille	19
5.4	Kysymykset merkkisuoritusten vastaanottajille	22
5.5	Kysymykset merkkisuoritusten järjestäjille.....	22
6	TULOSTEN POHDINTA.....	23
7	JOHTOPÄÄTÖKSET	25
	LÄHTEET.....	29

Liitteet

Liite 1	Kysely Suomen Ratsastajainliiton merkkijärjestelmän uudistamiseksi
Liite 2	Merkkisuoritusten vastaanottajien koulutusvaatimukset
Liite 3	Merkkisuoritusten arviointikaavakkeita ja -pöytäkirjoja

1 JOHDANTO

Ratsastus on harrastuksena edelleen suosiotaan kasvattava ja monipuolisia mahdollisuuksia tarjoava laji. Ratsastuksen tavoitteena on olla mielekäs ja elämyksiä tarjoava harrastus, harrastajan ikään, sukupuoleen tai taitotasoon katsomatta. Ratsastuksessa on kuitenkin sellaisia piirteitä, jotka tekevät siitä erityisen ja monista muista harrastuksista poikkeavan. Merkittävien piirre on harrastuksen peruspilari, hevonen. Hevosen kanssa toimiminen edellyttää suunniteltua ja johdonmukaista toimintaa turvallisen harrastusympäristön ylläpitämiseksi.

Ratsastuksen parissa työskentelevien ja muiden läheisten sidosryhmien rooli on merkittävä lajin harrastuksena kehittymiselle sekä erityisesti lajia harrastavien kehittymiselle. Ratsastusseurojen, ratsastuksenopettajien, ratsastuskouluyrittäjien ynnä muiden tahojen aktiivisuus ja into jatkuvaan taitojen kehittämiseen ja ylläpitämiseen kannustaa myös harrastajakuntaa jatkuvaan taitojen ja tietojen hankkimiseen.

Suomen Ratsastajainliiton merkkijärjestelmän tarkoitus on toimia ratsastuksen harrastajalle johdonmukaisena etenemissuunnitelmana ja innoittajana niin ratsastus- kuin hevostaitojenkin kehittämisen osalta. Merkkijärjestelmän tehtävä on olla myös ratsastusharrastuksen kehittämisen väline. Merkkijärjestelmä soveltuukin erittäin hyvin myös ratsastuksenopettajan työn apuvälineeksi muun muassa tunti- ja jaksosuunnitelmien laadinnassa. Merkkijärjestelmän hyödyntäminen edellyttää kuitenkin sen tuntemista ja sen tavoitteisiin perehtymistä sekä erityisesti sen tunnettuuden lisäämistä harrastajien keskuudessa. Vuosittaista merkkien suorittamisen määrää seuraamalla pystytään tekemään johtopäätöksiä siitä, kuinka aktiivisesti merkkijärjestelmää hyödynnetään harrastuksen parissa.

Viime vuosina suoritettujen ratsastus- ja hevostaitomerkkien määrä on kääntynyt laskuun. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli kyselytutkimuksen keinoin selvittää miksi kiinnostus merkkien suorittamiseen on laskenut. Kyselytutkimuksen kolme kohderyhmää olivat merkkien suorittajat eli ratsastuksen harrastajat, merkkisuoritusten vastaanottajat kuten esimerkiksi ratsastuksenopettajat sekä merkkisuoritusten järjestäjät, joita ovat muun muassa ratsastusseurojen edustajat. Kyselytutkimuksella kerätyn aineiston ja sen analysoinnin pohjalta oli tarkoitus selvittää millaisin keinon ja miltä osin merkkijärjestelmää tulee uudistaa, jotta kiinnostus merkkien suorittamiseen saadaan kasvamaan. Työn lopussa johtopäätöksissä on tuotu esiin tulosten perusteella pohdittuja mahdollisia toimia merkkijärjestelmän kehittämiseksi.

2 SUOMEN RATSASTAJAINLIITON MERKKIJÄRJESTELMÄ

Ratsastus- ja hevostaitomerkkijärjestelmä on moniportainen taidon kehittämisen ja mittaamisen järjestelmä, joka tuo tavoitteellisuutta harrastamiseen. Merkkijärjestelmän tarkoitus on perehdyttää harrastaja toimimaan hevosen kanssa sitä ymmärtäen ja kunnioittaen. Ratsastus- ja hevostaitomerkkijärjestelmä parhaimmillaan toimii sekä ratsastuksenopettajan työn että ratsastuksen harrastajan kehittymisen tukena, toimien selkeänä suunnannäyttäjänä ja saavutetun taidon mittarina. Ratsastus- ja hevostaitomerkkien lisäksi on olemassa lajimerkit erikseen, mutta tässä työssä keskitytään ainoastaan ratsastus- ja hevostaitomerkkien suorittamiseen. Hevostaitomerkeistä käytetään myös nimitystä hoitomerkki. Suurin osa ratsastusmerkeistä suoritetaan joko ratsastustuntien ja -leirien yhteydessä tai ratsastuskilpailuissa. Hevostaitomerkkisuoritukset tehdään hevoskerhoissa tai ratsastusleireillä. (Suomen Ratsastajainliitto n.d.a.)

2.1 Merkkijärjestelmän tarkoitus

Merkkien tarkoitus on luoda tavoitteellisuutta, sekä kohottaa määrätietoisesti harrastajien teoreettista sekä käytännössä tarvittavaa taitotasoa ratsastuksen ja hevostaitojen osalta. Merkkijärjestelmä on johdonmukaisesti etenevä moniportainen järjestelmä, jonka ensimmäisen tason tehtävät sopivat hyvin vasta harrastuksensa aloittaneille. Merkkijärjestelmää on mahdollista käyttää tukirakenteena sekä ratsastuksen että hevostaitojen opetuksessa, sekä se toimii harrastajalle todisteena saavutetuista taidoista. Suoritettujen tasomerkkien avulla harrastajan on helppo kuvata osaamistasoaan esimerkiksi leirille tai uudelle tallille mennessään. Merkkijärjestelmän tarkoitus on luoda taitojen kehittämisen keinoin turvallinen ja mielekäs tapa harrastaa. (Suomen Ratsastajainliitto n.d.b.)

2.2 Ratsastusmerkit

Ratsastusmerkit on nimensä mukaan laadittu ratsastuksessa kehittymisen portaita. Kokonaisuudessaan ratsastusmerkkejä on yhteensä 12, alkaen hyvin perustaitoja mittaavasta perusmerkistä aina mestariratsastajamerkkiin saakka. Ratsastusmerkeistä kuusi tasoa ovat sellaisia, jotka pitävät sisällään eri osakokeita, esimerkiksi este- ja kouluratsastuskokeen. Näiden lisäksi on ratsastajamerkki erityisryhmille sekä maastoratsastusmerkki. Oikeuden käyttää ratsastusmerkkiä saa suorittamalla kaikki osakokeet hyväksytysti. Osakokeissa on mahdollista käyttää Suomen Ratsastajainliiton laatimia merkkisuoritusohjelmia. Näiden ratsastusmerkkien suorittaminen ei edellytä virallisiin ratsastuskilpailuihin osallistumista. (Suomen Ratsastajainliitto 2016a.)

Ratsastusmerkkien seuraavat tasot edellyttävät ratsastuskilpailuihin osallistumista. Ratsastaja on oikeutettu anomaan itsellensä pronssi-, hopea- tai kultamerkin saavutettuaan ratsastuskilpailuissa merkin edellyttämän tulostason. (Suomen Ratsastajainliitto 2016a.)

Korkein saavutettavissa oleva ratsastusmerkki on mestariratsastajamerkki. Tämän merkin ratsastajalle myöntää Suomen Ratsastajainliiton hallitus. Mestariratsastajamerkki voidaan luovuttaa suomalaiselle kilparatsastajalle merkittävien kilpailullisten saavutusten ansiosta. (Suomen Ratsastajainliitto 2016a.)

2.3 Hevostaitomerkit

Hevostaitomerkkejä on yhteensä seitsemän. Hevostaitomerkkien suorittaminen koostuu käytännön kokeesta sekä vapaaehtoisesta teoriakokeesta. Hoitomerkkien nimet kuvaavat merkkien suorittamisen edellyttämää taitotasoa. (Suomen Ratsastajainliitto 2016a.)

Hoitomerkeistä ensimmäinen, minimerkki, on nimensä mukaan tarkoitettu alle 10-vuotiaille lapsille ja merkin hevosenkäsittelyosuudessa on avustajan käyttö sallittua. Minimerkkiä seuraa perushoitomerkki, jonka sisältö on suunniteltu niin, että sen on helposti suoritettavissa ratsastustunnin yhteydessä tai ratsastuksen perusmerkin suorittamisen yhteydessä. Seuraava merkki on hoito 1 –merkki. Hoito 1 –merkin voi suorittaa, kun perushoitomerkki on suoritettu tai suorittajan katsotaan hallitsevan vastaavat taidot. Merkin suorittamisen alaikärajaksi suositellaan 10 vuotta. Tästä eteenpäin merkkien suorittaminen edellyttää jo laajempaa osaamista hevosien hoitoon, lääkintään sekä ruokintaan liittyvissä asioissa. (Suomen Ratsastajainliitto 2016a.)

Yllä mainittujen merkkien lisäksi hevostaitomerkkeihin luetaan maastakäsittelymerkki. Maastakäsittelymerkin tarkoitus on perehdyttää merkin suorittaja turvalliseen, ympäristöä huomioivaan ja ennakoivaan hevosien käsittelyyn. Maastakäsittelymerkin on tarkoitus lisätä ymmärrystä hevosien käytöksestä ja valmentaa näin johdonmukaiseen toimintaan muuttuvissakin olosuhteissa. (Suomen Ratsastajainliitto 2016a.)

2.4 Merkkijärjestelmän taustaa

Merkkijärjestelmä on ollut käytössä jo vuosikymmeniä. Tietävästi ensimmäiset ratsastusmerkit on suoritettu jo vuonna 1933, mutta luettelointi suoritetuista merkeistä on saatavilla vuodesta 1948 alkaen. Tuolloin merkkejä kutsuttiin ratsastajamerkeiksi ja suoritettavia merkkejä olivat kulta-,

hopea- ja pronssimerkki. Merkkisuoritus koostui kouluratsastus- ja maastoratsastuskokeesta ja pronssimerkin suorittajalta edellytettiin lisäksi hyväksytyjä tietoja hevostuntemuksessa sekä hyväksytyä taitoa satuloinnissa ja suitsinnassa sekä ratsaille nousussa ja ratsailta astumisessa käyttämättä avustajaa. Merkkisuorituksen osakokeet oli mahdollista korvata riittäväillä kilpailutuloksilla. Ratsastajamerkin suorittaneiden nimet julkaistiin Suomen Ratsastajainliiton kalenterissa ja myöhemmin Hippos-lehdessä. (Suomen Ratsastajainliitto 1951; Koski 1968, 22.)

Vuosien varrella merkkijärjestelmää kehitettiin ja uudistettiin vastaamaan sisällöltään aina vain paremmin sen ajan harrastajien tarpeisiin. Vuonna 1958 Tampereen ratsastusseuran järjestämällä ratsastusleirillä oli käytössä nuorempia ratsastajia kannustava, hihaan kiinnitettävä harrastus- ja taitomerkki, jonka saaminen edellytti hevostuntemusta ja ratsastuksen alkeiden hallintaa. Merkki oli tarkoitettu niille, jotka eivät taitojensa puolesta voineet varsinaisia ratsastajamerkkejä vielä suorittaa. Vuonna 1968 merkkijärjestelmään lisättiin junioreille tarkoitettu taitomerkkisuoritus, jonka suorittaminen oli mahdollista myös ponilla, vuodesta alkaen 1973 pronssimerkin maastoratsastuskoe oli mahdollista korvata rataesteratsastuskokeella ja vuonna 1977 seniorimerkki otettiin käyttöön. Hevostaitomerkkijärjestelmän kehittäminen alkoi 1980-luvun puolivälissä ja ensimmäiset hoitoharrastemerkit suoritettiin vuonna 1986. (Suomen Ratsastajainliitto 1958; Suomen Ratsastajainliitto 1968; Suomen Ratsastajainliitto 1973; Suomen Ratsastajainliitto 1986.)

Merkkijärjestelmä ja sen merkkivalikoima on vuosien saatossa muuttunut, mutta tarkoitus ja tavoitteet ovat kuitenkin alusta alkaen säilyneet lähes samanlaisina. Tämä käy ilmi esimerkiksi vuonna 1951 vahvistettujen Suomen ratsastajamerkkisääntöjen ensimmäisestä pykälästä, jossa mainitaan, että ratsastajamerkin tarkoitus on olla todisteena määrätystä ratsastustaidosta ja kyvystä hevosten käsittelyssä ja hevostuntemuksessa, sekä toimia ratsastukseen kannustajana ja ratsastustaidon edistäjänä. (Suomen Ratsastajainliitto 1951.)

2.5 Merkkien suorittaminen

Suomen Ratsastajainliitto on määrittänyt kenellä on oikeus merkkien suorittamiseen, merkkisuoritusten järjestämiseen sekä suoritusten vastaanottamiseen. (Suomen Ratsastajainliitto 2016a.)

Suorittaakseen ratsastus- tai hevostaitomerkkejä suorittajan on kuuluttava Suomen Ratsastajainliiton jäsenseuraan täysi- tai perhejäsenenä. Lisäksi ratsastus- tai hevostaitomerkkejä voivat suorittaa Suomen Ratsastajainliiton Green Card -jäsenyyden omaavat harrastajat. Suomen 4H-liittoon

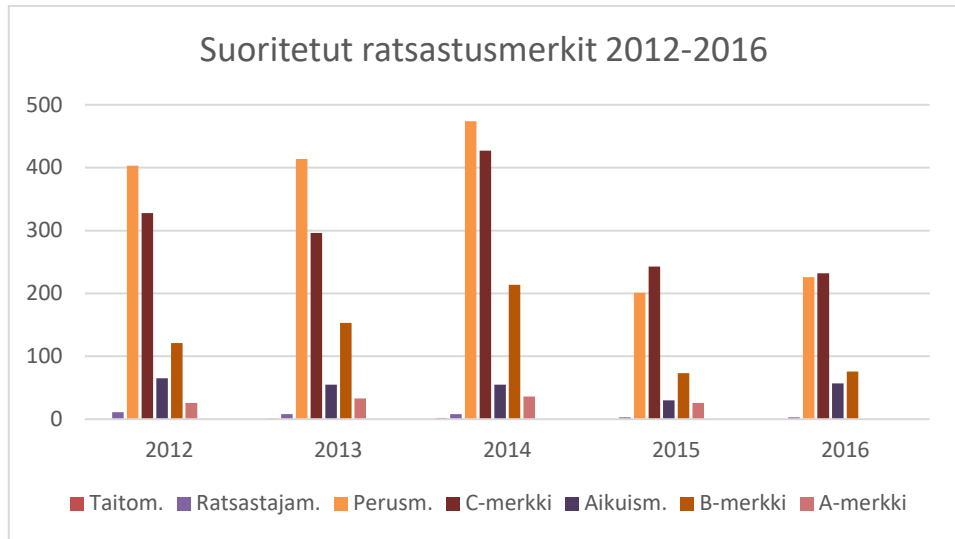
kuuluvien yhdistysten jäsenet sekä Suomen Hippoksen nuorisoravikerhollaiset voivat suorittaa hevostaitomerkkejä. Ennen merkkien suoritustilaisuutta merkkisuoritusten järjestäjän on varmistettava, että merkin suorittajalla on tilaisuuteen osallistumisoikeus. (Suomen Ratsastajainliitto 2016a.)

Ratsastus- ja hevostaitomerkkisuoritustilaisuuksia saavat järjestää Suomen Ratsastajainliiton jäsentallit sekä ratsastusseurat. Merkkisuorituksen vastaanottajan tulee olla hevosalan ammatillisen koulutuksen saanut tai Suomen Ratsastajainliiton toimihenkilöoikeudet omaava henkilö. Merkkisuorituksen vastaanottajan koulutusvaatimukset luetellaan liitteessä 2. Hevostaitomerkkisuoritustilaisuuksia saavat järjestää lisäksi Suomen 4H-liiton jäsenyhdistykset sekä Suomen Hippoksen nuorisoravikerhot. (Suomen Ratsastajainliitto 2016a.)

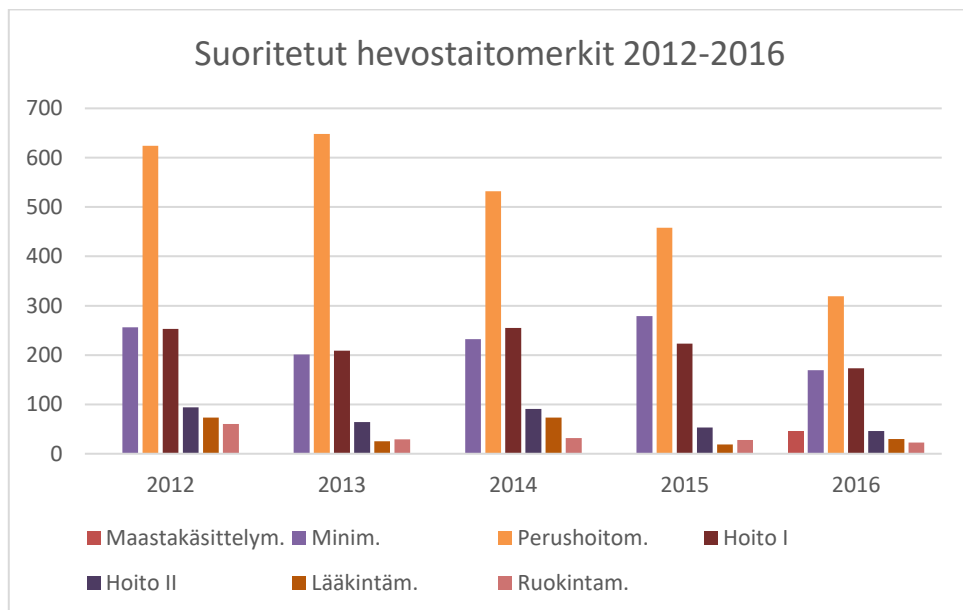
Ratsastusmerkkien kaikkia osakokeita ei ole pakollista suorittaa yhdellä kertaa eikä osakoesuoritus vanhene. Merkkisuorituksen osakokeen järjestäjän on huolehdittava, että merkin suorittaja saa haltuunsa allekirjoitetun todistuksen osakokeen hyväksytysti suorittamisesta. Merkin suorittajan on mahdollista suorittaa merkin toinen osakoe esimerkiksi jollain toisella paikkakunnalla tai eri merkkisuoritustilaisuudessa. Myös hevostaitomerkit on mahdollista suorittaa eri osissa, mutta kaikki osakokeet on kuitenkin suoritettava saman järjestäjän tilaisuudessa. (Suomen Ratsastajainliitto 2016a.)

Kun ratsastus- tai hevostaitomerkki on kokonaisuudessaan suoritettu, ilmoittaa merkkisuorituksen järjestäjä asiasta Suomen Ratsastajainliittoon merkki-ilmoituskaavaketta käyttäen. Vaihtoehtoisesti merkin suorittaja voi tehdä tämän myös itse. Merkkisuoritukset tilastoidaan ja rekisteröidään Suomen Ratsastajainliiton jäsenrekisteriin. Suoritusmerkintä on nähtävissä seuraavan vuoden jäsenkortissa. Ratsastusseura tai -talli luovuttaa ratsastus- tai hevostaitomerkin suorittajalle ilmaiseksi tai maksua vastaan. Ratsastusmerkit maksavat 8 euroa ja hoitomerkit 5 euroa kappale. Perinteisesti suoritettuja ratsastus- ja hoitomerkkejä kannetaan takin vasemmassa rintapielessä. (Suomen Ratsastajainliitto 2016a.)

Merkkisuoritustilastojen tarkastelu (kuvat 1., 2. ja 3.) osoittaa merkkisuoritusten määrän olleen hienoisessa kasvussa 2010-luvun alkupuolelta vuoteen 2014, jolloin merkkien suorittajia on ollut ennätysmäärä. Kilpailusuorituksiin perustuvat ratsastusmerkit jätettiin tarkastelun ulkopuolelle. Vuoden 2015 lukemien perusteella yhteenlaskettu suoritusten määrä osoittaa hurjan laskun merkkisuorituksissa pariin edelliseen vuoteen verrattuna, ja erityisesti suorittajat ovat kadonneet ratsastusmerkkien parista. Hevostaitomerkkien osalta lasku jatkui vielä vuonna 2016. (Suomen Ratsastajainliitto 2013; 2016b.)

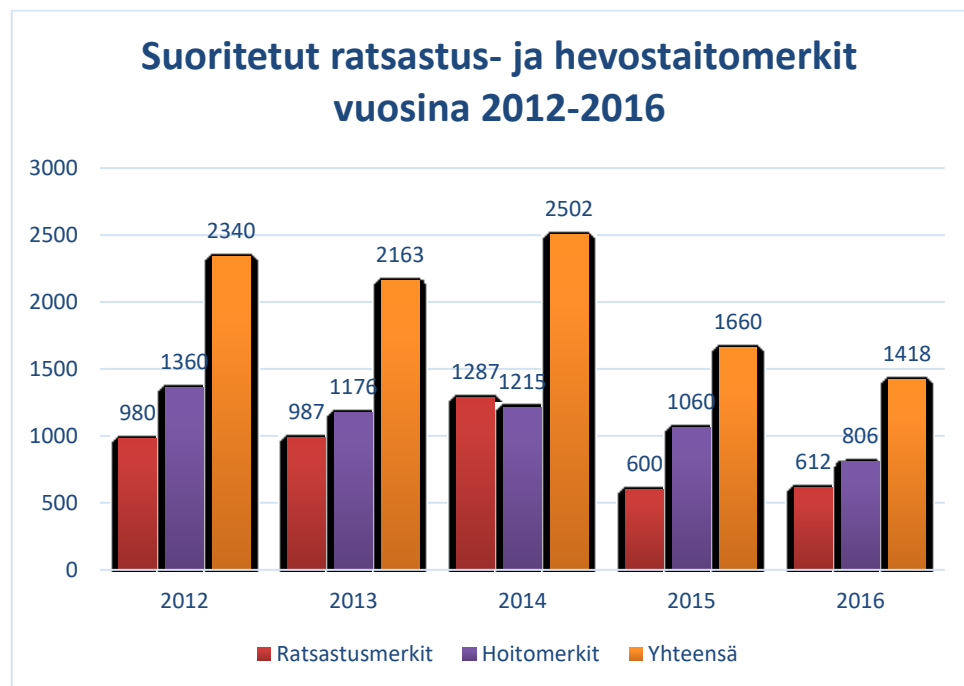
Kuva 1. Suomen Ratsastajainliiton ratsastusmerkkien suorittamismäärät 2012-2016. (Lähde: Suomen Ratsastajainliitto 2013; 2016b.)

Kuva 2. Suomen Ratsastajainliiton hevostaitomerkkien suorittamismäärät 2012-2016. (Lähde: Suomen Ratsastajainliitto 2013; 2016b.)

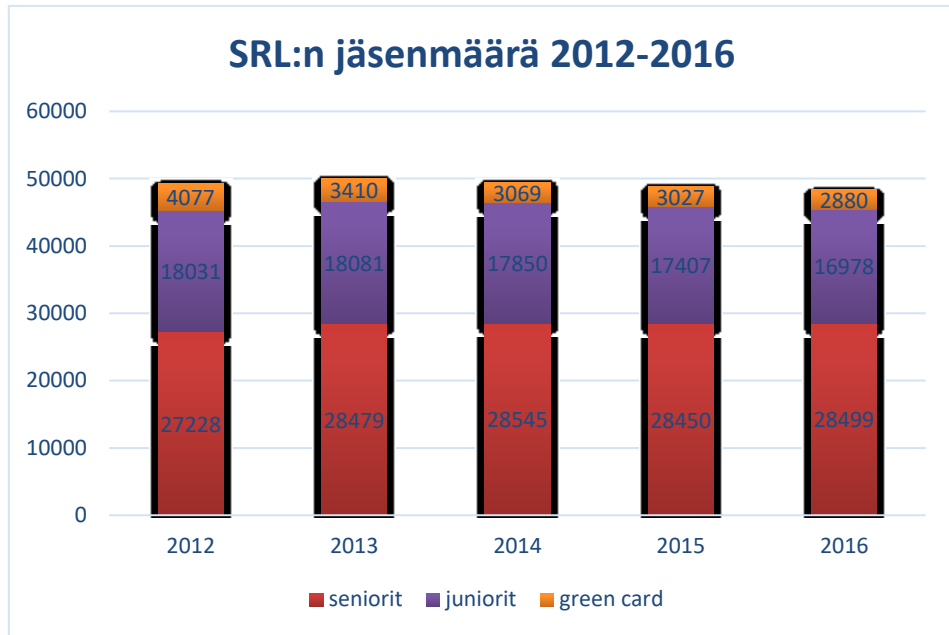
Kuvien osoittama merkittävä heilahtelu suoritettujen merkkien määrässä antaa aiheita selvitystyölle, jonka avulla syy tähän voitaisiin löytää. Ratsastajainliiton seurapalveluassistentti Siltalan (2017.) mukaan vuosittainen rekisteröintimäärä ei välttämättä kuvaa suoritusten määrää aukottomasti.

Vuosittaisten rekisteröintien määrään voi vaikuttaa se, että osa merkkinuorituksista jää mahdollisesti syystä tai toisesta rekisteröimättä kokonaan tai ne ilmoitetaan rekisteröitäväksi vasta myöhemmin, jopa vuoden tai parin kuluttua, jolloin ilmoitetaan kaikki pöytälaatikkoon tuona aikana kertyneet suoritukset. Siltalan mukaan on mahdollista, että osa suorituksista jää rekisteröimättä myös siksi, että merkkinuorittajat eivät toimittaneet tai eivät ymmärrä toimittaneet suoritustodistuksiaan rekisteröitäväksi.

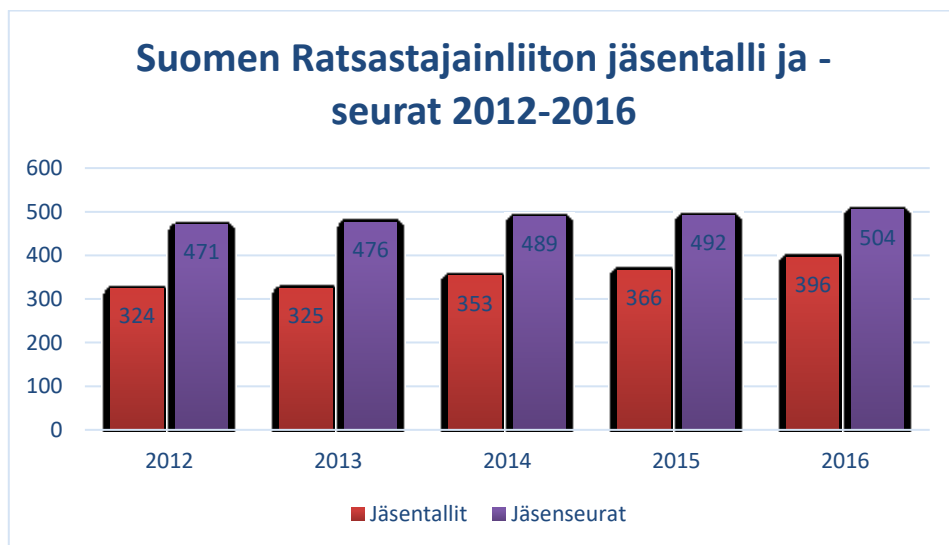

Kuva 3. Suomen Ratsastajainliiton ratsastus- ja hevostaitomerkkien suorittamismäärät 2012-2016. (Lähde: Suomen Ratsastajainliitto 2013; 2016b.)

Syytä suoritettujen, tai pitäisikö edellä mainitun perusteella sanoa, rekisteröityjen ratsastus- ja hoitomerkkien määrän vaihteluun voidaan etsiä myös tarkastelemalla ratsastajainliiton jäsenmäärän rakennetta ja kehitystä. Viimeisen viiden vuoden tietojen mukaan (kuva 4.) voidaan todeta, että mukaan lukien Green Card -jäsenet Suomen Ratsastajainliiton jäsenmäärä on ollut hienoisessa laskussa. Juniorien osuus kokonaismäärästä on hieman laskenut ja senioreiden taas vastaavasti kasvanut. Näillä seikoilla voidaan olettaa olevan jonkin verran vaikutusta myös merkkinuoritusten määrään. Kun otetaan tarkasteluun mukaan kuvassa 5 esitetty Ratsastajainliiton jäsentilien ja -seurojen määrän kehitys, voidaan sen todeta olevan kuitenkin hienoisessa kasvussa. Tämän puolesta voisi taas olettaa, että merkkinuoritusten määrä saattaa lähivuosina kääntyä kasvuun uusien merkkinuoritusten järjestäjien myötä. (Suomen Ratsastajainliitto n.d.c.;2017.)

Kuva 4. Suomen Ratsastajainliiton jäsenmäärän jakauma seniiori-, juniiori- sekä Green Card -jäseniin vuosina 2012-2016. (Lähde: Suomen Ratsastajainliitto n.d.c.)

Kuva 5. Suomen Ratsastajainliiton jäsentallien ja -seurojen määrän kehitys jaksolla 2012-2016. (Lähde: Suomen Ratsastajainliitto 2017.)

3 TASO- JA TAITOMERKIT ERI LAJEISSA JA HARRASTUKSISSA

Ratsastuksen harrastajien keskuudessa tunnetut ratsastus- ja hevostaitomerkit eivät ole ainoita laatuaan urheilun ja harrastamisen parissa. Useille harrastuksille ja lajeille on tyypillistä, että se tarjoaa mahdollisuuden erilaisten taso- ja taitomerkkien suorittamiselle. Toisissa lajeissa tähän liittyy tietynlaisia kilpailullisia ominaisuuksia, joissain lajeissa tasokokeiden suorittaminen on edellytys tasolta toiselle siirtymiselle ja kuuluu vahvasti lajin luonteeseen, kun taas joidenkin harrastusten piirissä taito- ja tasokokeiden suorittaminen perustuu puhtaasti harrastajan innokkuuteen ja vapaaehtoisuuteen. Eri lajien taso- ja taitokokeiden periaatteiden tarkastelu osoittaa kuitenkin kaikille yhtäläisen piirteen. Taito- ja tasomerkkien tavoite on harrastajan innostaminen ja motivoiminen, johdonmukaiseen ja palkitsevaan harrastamiseen kannustaminen sekä olla taidon mittari harrastajalle itselleen.

Seuraavissa kappaleissa tuodaan esiin muutama esimerkki harrastuksista, joiden parissa taso- ja taitomerkkejä suoritetaan, tai niitä on mahdollista suorittaa. Esimerkeiksi on valikoitu erityyppisiä harrastuksia, jotta taito- ja tasomerkkien monipuolisuus ja niiden tarjoamat mahdollisuudet tulevat selkeästi esiin. Usein taito- ja tasomerkkien suorittamiseen tähtäävää harjoittelua tehdään ryhmässä, mutta varsinainen taito- tai tasokoe on yksilösuoritus.

3.1 Partio

Partio-ohjelma jakaantuu viiteen ikäkauteen perustuvaan ohjelmaan, jonka toiminnan perustana ovat kasvatustavoitteet ja sen neljä näkökulmaa: suhde itseensä ja toisiin, yhteiskuntaan sekä ympäristöön. Lippukunnat tarjoavat ikäkausien jäsenille kehittäväää ja mielekästä toimintaa ikäkausien etenemissuunnitelman ja tavoitteiden pohjalta. Jokaisella ikäkaudella on omat tunnusvärit sekä -merkit. Partiolaisuudessa erilaiset merkit ja symbolit ovatkin merkittävä osa kokonaisuutta. Sen lisäksi, että merkit ovat osoituksena ansioituneesta toiminnasta tai saavutuksista, osoittavat merkit yhteen kuuluvuutta ryhmään ja yhteisöön. (Kujala ym. 2008, 18, 109-120.)

Partiolaisten taitomerkin tarkoituksena on toimia aktiiviseen toimintaan ja tavoitteelliseen työskentelyyn innostajana. Tavoitteena on partio-ohjelmaa täydentäen ja tukien helpottaa partion päämäärän saavuttamista. Taitomerkki osoittaa onnistumista suoritettussa tehtävässä, urheilusuorituksessa tai taidonnäytössä. Onnistuneen suorituksen jälkeen partiolaisella on oikeus hankkia suoritusta kuvaava kankainen merkki, joka yleensä ommellaan oikeaan hihaan, jollei merkin arvo toisen edellytä.

Merkkien luovuttaminen partiolaisille on osa lippukunnan ohjelmaa. (Scoutwiki.n.d.a.)

Taitomerkit voidaan jaotella esimerkiksi sudenpentujen taitomerkkeihin sekä vartiolaisten taitomerkkeihin. Taitomerkkien tarkoitus on perehdyttää partiolainen määrättyyn asiaan ja taitomerkeille ominaista on myös se, että ne suoritetaan yhteistyötä kehittävällä tavalla. Usein suoritus tapahtuu yhdessä koko vartion tai lauman kesken. Joissain tapauksissa partiolainen suorittaa tehtävää yksin tai parin kanssa. (Scoutwiki.n.d.b.)

3.2 4H-yhdistys

4H-yhdistykset tarjoavat jäsenilleen monipuolista ja tavoitteellista ohjelmaa. 4H-yhdistysten toiminta-ajatuksena on, että harrastus tukee ja ohjaa lapsen ja nuoren kehitystä kohti aikuisuutta oppimisen ja tekemisen keinoin. Yhdistykset tarjoavat jäsenilleen monipuolisesti eri ikäryhmille tarkoitettuja kerhoja, kursseja ja koulutuksia, jotka harjoittavat valmiuksia aktiiviseen kansalaisuuteen, työelämään ja yrittäjyyteen lapsen ja nuoren kasvuvaiheet huomioon ottaen. (4H-yhdistys 2016.)

Suorittamistaan kursseista ynnä muista tilaisuuksista 4H-kerholaiset saavat todistuksen ja kilpailuista palkinnot taitojensa todisteeksi. 4H-kerholaisten on mahdollista kerätä osaamistaan osoittavia virtuaalisia Open Badges -merkkejä. (4H-yhdistys 2016.)

Open Badge on virtuaalinen osaamismerkki, jonka tarkoitus on olla visuaalinen osoitus merkin saavuttajan taidoista, osaamisesta ja saavutuksista. Merkki on Mozilla-säätiön kehittämä avoin standardi, jolla voidaan tunnustaa ja tunnustaa myös epävirallisen oppimisen keinoin hankittuja taitoja ja osaamista. (Discendum n.d.)

3.3 Uinti

Tänä päivänä uimamerkkien tavoite on olla uimataidon oppimisen polku kaiken ikäisille. Alkuperäinen syy uimamerkkien kehittämiseksi on ollut lasten ja nuorten uimaopetuksen motivointi. Uintimerkkien tarkoitus on kannustaa ja ohjata uimaria kehittämään vahva uimataito, etenemällä johdonmukaisesti tasolta seuraavalle, monipuolisin uimataidon kehittämisen keinoin. (Suomen Uinti- ja Hengenpelastusliitto n.d.a.)

Uintimerkit jaotellaan taitomerkkeihin, joita ovat esimerkiksi uimakandi-taatin ja -maisterin merkki sekä matkamerkkeihin. Taitomerkit ovat osoituksena uimarin saavuttamasta taitotasosta niin uimarille itselleen kuin

myös uimaopettajalle. Matkamerkit osoittavat suoritettua uintimatkaa pituutta ja toimivat näin motivaation lähteenä kuntouimareiden harrastamisessa. (Suomen Uinti- ja Hengenpelastusliitto n.d.b.)

Sekä taitomerkkejä että matkamerkkejä voi suorittaa uimakoulun yhteydessä tai itsenäisesti. Kun on aikomus suorittaa uimamerkki itsenäisesti uimakoulun ulkopuolella, tulee siitä sopia uinninvalvonnan kanssa etukäteen. Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliiton suositus on kuitenkin suorittaa merkit uimakoulujen yhteydessä. (Suomen Uinti- ja Hengenpelastusliitto n.d.c.)

3.4 Judo

Judossa taitotasot kuvataan vyöarvoissa. Vyöarvojen saavuttaminen kuvaa harrastajan kehittymistä sekä fyysisten taitojen että henkisten ominaisuuksien osalta. Vyöarvot jaetaan oppilas- ja opettaja-asteisiin. Harrastajan uran alussa kehitystä mitataan lähinnä tekniikan oppimisella ja kilpailumenestyksellä. Korkeampien vyöarvojen saavuttaminen edellyttää taitojen kehittymisen ohella myös sitoutuneisuutta judoyhteisöön sekä kehittymistä ihmisenä. (Judoliitto 2016.)

Judon harrastamisen alussa aloittelijalla on oikeus käyttää valkoista vyötä, johon välikokeilla ansaitaan punaisia lisänauhoja. Hankittuaan kolme nauhaa on harrastaja oikeutettu osallistumaan vyökokeeseen, jonka suorittamista edellytetään seuraavalle vyöasteelle etenemiseksi. Hyväksytysti suoritettulla tasokokeella harrastaja korottaa vyöarvoaan. Tätä kutsutaan graduoinniksi. Seuraavan tasokokeen voi suorittaa vasta graduointien välillä asetetun minimiajan jälkeen. Tasokokeisiin voivat osallistua Judo Liiton jäsenseurojen jäsenet ja jäsen seurat ilmoittavat jäsentensä vyöarvojen korotukset sääntöjen mukaisesti. (Judoliitto 2017.)

3.5 Lentopallo

Lentis Taituri – Club for 100 pitää sisällään erilaisia taitoharjoitteita ja temppeja, jotka on tarkoitettu kuvaamaan harjoituksen vaativuuden kehittymistä pelaajan taitojen kasvaessa. Harjoitteet on suunnattu 6-18-vuotiaille lentopalloilijoille. Temput on ryhmitelty suoritettaviin tasoihin helpoista vaikeampiin. Tarkoitus on, että tasojen suorittamisen avulla sekä pelaaja että valmentaja voivat seurata taitojen kehittymistä. Taitotestien tarkoitus on kehittää ja motivoida pelaajan systemaattista ja tavoitteellista harjoittelua ja niin on tarkoitus olla apuvälineenä harjoittelun suunnittelussa ja toteutuksessa. (Lentopalloliitto n.d.a.)

Lentis Taituri – Club for 100 tempuissa on kuusi eri tasoa ja jokainen taso pitää sisällään useampia suoritettavia tehtäviä. Suoritettuaan kaikki tason vaatimat temput hyväksytysti, on mahdollista siirtyä seuraavalle tasolle. Valmentaja kirjaa hyväksytysti suoritettut temput taulukkoon. Suoritettuaan kaikki tehtävät suorittajalle myönnetään diplomi ja mitali palkinnoksi tason suorittamisesta. (Lentopalloliitto n.d.b.)

Lentis Taituri – Club for 100 lisäksi lentopallon harrastajat voivat suorittaa Taitomerkki 1 tai Taitomerkki 2. Taitomerkki-sarja on kehitetty lisäämään ja monipuolistamaan lasten ja nuorten perusliikuntataitoja ja -intoa. Taitomerkin ansaitseminen edellyttää määrättyjen temppujen suorittamista. Osa tempuista on pakollisia ja osa vapaavalintaisia. Taitomerkkien suorittajan apuna on Taitomerkki-materiaalia, jonka kuvien ja ohjeiden avulla temppujen harjoittelu ja suorittaminen onnistuu myös omissa harjoituksissa. Taitomerkin temppuja voi suorittaa myös seuran järjestämissä Taitomerkki-tapahtumissa tai turnauksissa. Suoritettut temput kirjataan Taitomerkki-korttiin. (Lentopalloliitto n.d.c.)

3.6 Martat

Marttaliitossa suorituksiin tähtäävää opintotoimintaa on kehitetty jo 1960-luvun alkupuolelta lähtien ja se jatkuu edelleen. Viimeisin uudistus, jonka kohteena oli kriteerien täsmentäminen, opintopistejärjestelmään siirtyminen sekä järjestämissuunnitelmien luominen, käynnistyi 2010. Nämä ovat toimineet pohjana myös Open Badge -osaamismerkkin käyttöönotolle. (Martat n.d.a.)

Marttaliitto tarjoaa jäsenilleen monta erilaista opintokokonaisuutta. Opintokokonaisuudet koostuvat erilaisista käytäntöä ja teoriaa yhdistelevistä aihealueista, joista osa tulee suorittaa määrättyssä järjestyksessä ja osassa ei vaadita edeltäviä opintoja. Opintokokonaisuuksia voi suorittaa yhden kerrallaan. Suoritetuista opinnoista suorittaja saa Open Badge -osaamismerkkin. (Martat n.d.b.)

Tarkastelemalla edellä mainittuja esimerkkejä voidaan todeta uusien tietojen ja taitojen hankinnan ja sen osoittamisen olevan kiinteä osa harrastuksen perusperiaatteita. Näiden harrastusten toiminta-ajatus perustuu taitojen kehittämiseen joko lajin perinteiden ylläpitämisen näkökulmasta tai kasvatuksellisen sekä yhteiskunnallisen kehittämisen näkökulmasta. Suomen Ratsastajainliiton merkkipjärjestelmän uudistamisen keinojen pohdinnassa voisi ideoita syntyä esimerkiksi edellä mainittujen harrastusten ja harrastamisen periaatteiden lähemmällä tarkastelulla.

4 TUTKIMUS JA SEN TOTEUTUS

Viimeisen neljän vuoden aikana kiinnostus ratsastus- ja hevostaitomerkkien suorittamiseen on Suomen Ratsastajainliiton tilastojen mukaan laskeutunut merkittävästi. Tämä tutkimus tehtiin tavoitteena löytää kyselyn avulla keinoja Suomen Ratsastajainliiton merkkijärjestelmän uudistamisen työkaluksi. Kyselyllä haluttiin tavoittaa merkkisuoritusten kaikki kolme osapuolta ja näin tuoda uudistustarpeet esiin kaikkien osapuolten näkökulmasta. Tavoitteena oli löytää niitä epäkohtia merkkien suorittamiseen, suoritusten arviointiin tai arviointitilaisuuksien järjestämiseen liittyvistä asioista, jotka mahdollisesti vaikuttavat suoritettujen merkkien määrään. Kyselyn tarkoituksena oli myös löytää positiiviseksi koettuja ja toivottuja seikkoja, joiden säilyttäminen ennallaan on tärkeää. Kyselyn keskeisenä tavoitteena oli tuottaa käyttökelpoista ja relevanttia materiaalia merkkijärjestelmän uudistamisen keinoksi.

Tutkimuksen aineistonkeruu päätettiin toteuttaa sähköistä kyselyä käyttäen. Verkossa toteutettava kysely on käyttökelpoinen menetelmä silloin kun halutaan tavoittaa kohtalaisen suuri ja laajalle alueelle levittäytynyt joukko vastaajia. Aineistonkeruumenetelmän valintaa puolsi myös, että verkossa toteutettujen kyselyjen vastausprosenttien on todettu olevan postin kautta toteutettuja paperilomakekyselyjä korkeampi ja näin ollen aineiston saanti on varmempaa. Sähköisen verkkokyselyn etuja ja vahvuuksia ovat visuaalisuus, toimitus- ja vastauksen palauttamisen nopeus ja taloudellisuus sekä maantieteellinen esteettömyys. Tärkeää on kuitenkin ottaa huomioon kohderyhmän erityispiirteet kyselyn toteutustapaa valittaessa. (Valli 2015, 84-85; Vilka 2015, 94.)

4.1 Kyselylomakkeen suunnittelu ja toteutus

Kohderyhmän valinnan ja rajaamisen perusteella edetään varsinaiseen kyselyn sisällön suunnitteluun. Kohderyhmän tarkastelu ohjaa kyselyn laatijaa laadinnassa ja muotoilussa löytämään kohderyhmän luonteen mukaisen tavan esittää kysymyksiä. Kyselylomakkeen kysymykset perustuvat valittuun viitekehukseen sekä tutkimuksen tavoitteeseen. Kysymykset on laadittava ja kysymysten asetteleminen on tehtävä niin, että ne ovat yksiselitteisiä ja helposti ymmärrettävissä, kysymykset eivät saa johdatella vastaajia eikä niissä saa olla tulkinnan varaisuutta. Kysymyksiä laatiessa on hyvä useaan otteeseen pohtia, millaisia vastauksia kysymyksiin tullaan saamaan ja vielä ennen kyselyn julkaisemista teetettävä koekysely auttaa viimeistelyssä. Kysymyksiä laadinnassa on otettava huomioon lisäksi kysymysten luku-

määrä sekä eri kysymystyyppien ominaisuuksien vaikutus vastausten käsittelyyn. Kovin pitkät kyselyt ja vaikeaselkoinen kysymysten asettelu laskevat vastausintoa merkittävästi. (Valli 2015, 84-85; Vilkkä 2015, 101.)

Mikäli kohderyhmän joukko on hyvin heterogeeninen, on mahdollista, että kysymysten tulkinta ja ymmärtäminen vaihtelevat. Tällöin voi kyselyn onnistumisen kannalta olla järkevää laatia kaksi erillistä kyselyä. Kyselyn onnistumiseen vaikuttaa myös kyselyn ajoitus. Suunnitteluvaiheessa kohderyhmään tulee perehtyä myös siinä mielessä, että löydetään otollinen ajankohta kyselyn julkaisemiselle. (Surveymonkie n.d.)

Kysely on onnistunut vain siinä tapauksessa, että se antaa riittävän määrän aineistoa tutkimuksen käyttöön. Ennakoitavissa on, että syystä tai toisesta tietty prosentti kyselyn saaneista jättää vastaamatta. Suunnitteluvaiheessa esimerkiksi tämä asia ja sen vaikutukset voidaan ottaa huomioon huolehtimalla, että otoksen koko on riittävä. Riittävällä vastausmäärällä kerätty aineisto antaa vahvan pohjan päätöksen teolle ja johtopäätöksille. (KvantiMOTV 2010.)

Saatekirjeellä on todettu olevan vaikutusta toteutuneeseen vastausprosenttiin. Sisällöltään ja kieliasultaan huolellisesti laadittu saatekirje on luotamusta ja vastaajan kiinnostusta herättävä ja toimii ohjeena vastaamiseen. Vastaajan motivoinnin lisäksi saatekirjeen tekemiselle on lainsäädännöllisiä velvoitteita. Kyselyn laatija on velvoitettu tuomaan esiin miksi tutkimus tehdään ja mikä on kerätyn aineiston käyttötarkoitus. Saatekirjeestä tulee käydä selkeästi esiin myös kyselyn laatija ja yhteystiedot sekä tarvittaessa muut kyselyyn tiivistä liittyvät tahot. (KvantiMOTV 2010.)

Kyselyn jakelu tapahtui Suomen Ratsastajainliiton toimesta seurapostin ja tallipostin yhteydessä. Seura- ja talliposti ovat sähköisiä tiedotteita ratsastusseuroille ja -talleille. Seuraposti lähetetään kerran kuukaudessa seuran nimeämälle henkilölle ja talliposti lähetetään noin joka 3. viikko. Seurojen ja tallien yhteyshenkilöt jakoivat kyselyn edelleen jäsenilleen. Linkki kyselyyn oli avoinna 1.-31.7.2107, jona aikana kysely avattiin vastaajien toimesta 327 kertaa, vastaaminen aloitettiin 103 kertaa ja kyselyyn vastattiin 101 kertaa. Vastaajista merkkien suorittajia oli 41, merkkisuoritusten vastaanottajia 26 ja merkkisuoritusten järjestäjiä 34. Kyselyn aluksi esitetyt kysymykset oli suunnattu kaikille kyselyyn vastaaville. Lopuksi kyselyssä oli valikoituja kysymyksiä eri osapuolille. Kysely kokonaisuudessaan sekä kyselyn saatekirje löytyvät työn liitteistä 1/1-5.

4.2 Tulosten esittäminen

Kyselyllä kerätty aineisto tarkastetaan, täydennetään tarvittaessa sekä järjestetään tallentamista ja analysointia varten. Aineiston analysoinnissa käy

ilmi millaisia vastauksia tutkimusongelmaan saadaan, toisaalta se voi tuoda esiin myös millainen ongelman asettelu olisi pitänyt olla. Aineiston analyysiin valitaan se tapa, jolla saadaan parhaiten vastauksia tutkimusongelmaan. Analyysitavat voidaan karkeasti jaotella aineistoa selittävään sekä aineistoa ymmärtämään pyrkivään analyysiin. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2010, 221-224.)

Tulosten analysoinnista edetään niiden selittämiseen ja tulkintaan, joiden avulla laaditut synteetit antavat vastauksia asetettuihin ongelmiin. Analyysin tulkinta on myös pohdintaa siitä, kuinka hyvin kerätty aineisto soveltui vastaamaan tutkimuksen tarpeisiin. Laadittujen synteetien pohjalta koetaan johtopäätökset, joissa kuvataan tutkimuksen tuloksia ja pohditaan niiden merkitystä ja tarjoamia ratkaisuja. (Hirsjärvi ym. 2010, 229-230.)

Kyselyn tuottaman aineiston määrä ensi tarkastelussa vaikutti riittävältä. Aineiston täsmällisempi analysointi ja jakaminen vastaajaryhmäkohtaisesti osoittivat kuitenkin aineiston olevan melko suppea. Tämä seikka on väistämättä otettava huomioon tulosten luotettavuutta arvioitaessa. Tutkimuksen onnistumista arvioitaessa voidaan todeta, että kohderyhmien tavoitettavuuteen olisi pitänyt kiinnittää suurempaa huomiota kyselyn jake-luvaiheessa. Tästä seikasta huolimatta tulosten analysointi osoitti kuitenkin, että aineisto on jossain määrin käyttökelpoinen sekä sen pohjalta oli mahdollista laatia johtopäätöksiä merkkijärjestelmän uudistamiseksi.

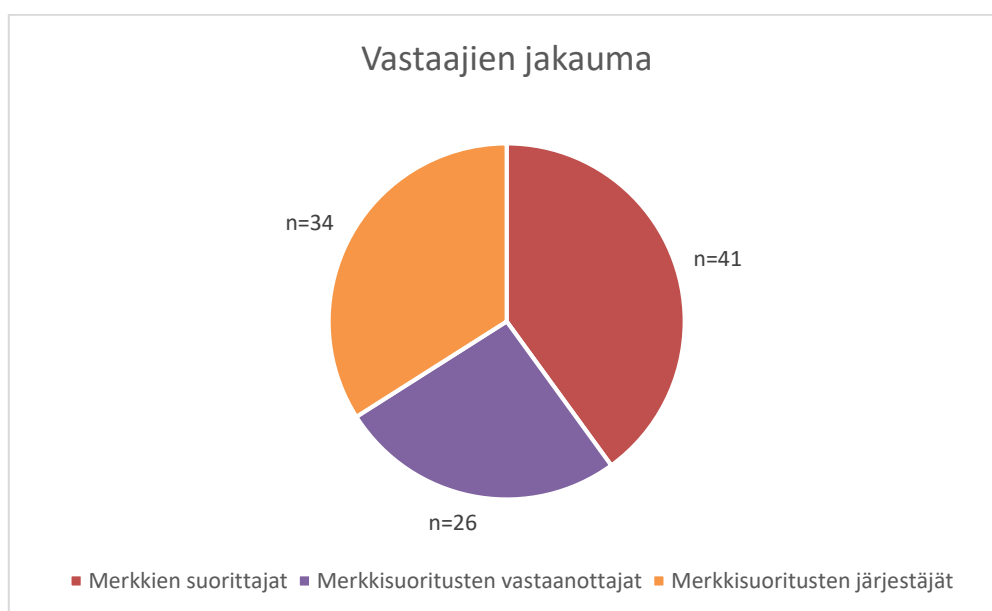
5 TULOKSET

Tässä kappaleessa tarkastellaan Suomen Ratsastajainliiton merkkijärjestelmän uudistamiseksi teetetyt kyselyn keräämää aineistoa. Aineistoa analysoidaan kysymyskohtaisesti tarkastelemalla koko vastaajajoukon vastauksia ja vastaajaryhmäkohtaisia vastauksia sekä vertailemalla niiden tuloksia keskenään.

5.1 Vastaajien taustatiedot

Merkkisuoritustilaisuuksissa on kolme eri osapuolta. Tässä kyselyssä osapuolet eriteltiin merkkien suorittajiin, merkkisuoritusten vastaanottajiin sekä merkkisuoritusten järjestäjiin. Merkkien suorittajia ovat ratsastuksen harrastajat, merkkisuoritusten vastaanottajia ovat ratsastuksenopettajat tai muut merkkisuorituksia vastaanottamaan oikeutetut henkilöt ja merkkisuoritusten järjestäjiä ovat esimerkiksi ratsastusseuran tai -koulun edustaja.

Vastauksia kertyi yhteensä 101. Vastaajien jakauma esitetään kuvassa 6. Vastaajien joukosta merkkien suorittajien osuus oli suurin. Kyselyyn vastanneista merkkien suorittajista yli puolet kuului ikäryhmään 26-vuotiaat ja vanhemmat (70 %), ja niin ikään noin puolet (53 %) oli harrastanut ratsastamista yli 15 vuotta. Vastaajista suurin osa (82 %) oli suorittanut yhden tai useamman ratsastus- tai hevostaitomerkin. Merkkisuoritusten vastaanottajista noin kolmannes (29 %) oli arvioinut merkkisuorituksia 8-12 vuotta ja yksi vastaajista alle vuoden. Yli 18 vuotta merkkisuoritusten arviointia tehneitä oli neljännes vastaajista (25 %). Merkkisuoritusten järjestäjistä suuri osa (87%) vastasi järjestävänsä ratsastus- ja/tai hevostaitomerkkisuorituksia.

Kuva 6. Suomen Ratsastajainliiton merkkipjärjestelmän uudistamiseksi teetettyyn kyselyyn vastanneita oli yhteensä 101.

5.2 Kaikille yhteiset kysymykset

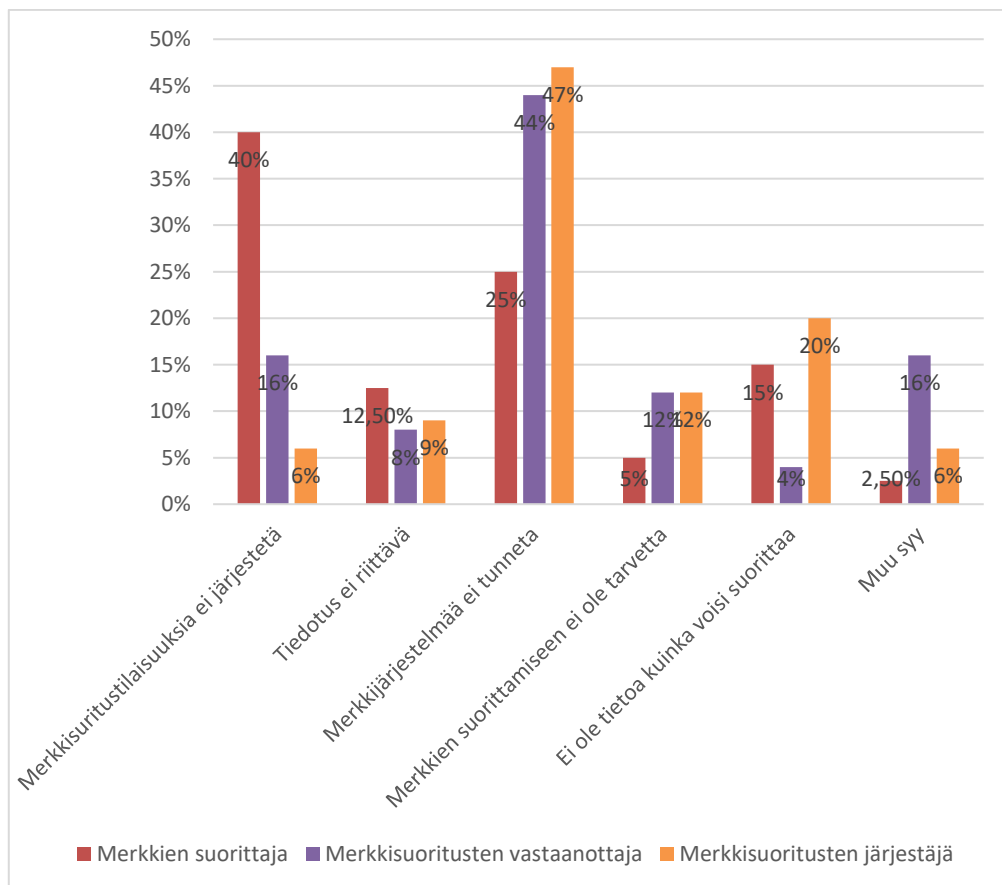
Kaikille kyselyyn vastanneille suunnatuilla kysymyksillä oli tarkoitus kertoittaa yleisiä näkemyksiä, kokemuksia ja mielipiteitä ratsastus- ja hevostaitomerkkien suorittamisesta. Näin pystyttiin tuomaan esiin sitä seikkaa, että osa kyselyyn esimerkiksi merkkisuoritusten vastaanottajina vastanneista ovat olleet aikanaan merkkien suorittajia.

5.2.1 Mielenpitoita merkkien suorittamiseen vaikuttavista tekijöistä

Kaikille vastaajille tarkoitetuilla kysymyksillä pyrittiin kartoittamaan mitkä ovat vastaajien mielestä merkittävimpiä syitä ratsastus- tai hevoshoito-merkkien suorittamiseen. Vastaajat saivat valita annetuista vaihtoehdoista kolme merkittävintä. Vastaajien valinnoissa nousi selkeästi merkittävimmäksi syyksi oman taidon mittaaminen, jonka valitsi lähes kaikki (93%). Kaksi muuta useasti valittua syytä olivat uusien asioiden oppiminen (71%) ja kuuluminen harrastuksessa etenemiseen (65%). Vastausten vastaaja-kohtainen tarkastelu osoittaa merkkien suorittajien ja merkkien vastaanottajien olevan erittäin yksimielisiä siitä asiasta, miksi ratsastus- ja hoito-merkkejä suoritetaan. Molemmilla vastaajaryhmillä oman taidon mittaaminen on asetettu tärkeimmäksi. Otettaessa tarkasteluun merkkisuoritusten järjestäjien vastaukset, tärkeimmäksi asiaksi nousee uusien asioiden oppiminen.

Merkkisuoritusten määrän laskuun johtavia tekijöitä arvioitaessa vastaajista yli kolmannes (37%) arveli suosion laskevan, koska ratsastus- ja hevoshoito-merkkien merkitystä ei tunneta. Vastaajista 22 % arvioi, että merkkisuorituksia ei järjestetä riittävästi ja 14 % vastaajista arvioi merkkisuoritusten määrän laskevan, koska ei ole tietoa kuinka merkkejä voisi suorittaa. Vastausten tarkastelu vastaajaryhmäkohtaisesti osoittaa (kuva 7.) kuitenkin merkkien suorittajien olevan sitä mieltä, että merkittävin syy merkkien suorittamisen vähentymiseen on se, että merkkisuoritustilaisuuksia ei järjestetä. Kun taas merkkisuoritusten vastaanottajat ovat sitä mieltä, että merkkisuoritukset ovat vähentyneet, koska merkkijärjestelmää ei tunneta.

Kaikille vastaajille suunnatuilla kysymyksillä haluttiin kartoittaa myös vastaajien mielipidettä kuinka ratsastus- ja hoito-merkkejä olisi helpointa suorittaa. Vastaajista vajaa puolet (41%) oli sitä mieltä, että merkkisuorituksia olisi helpoin suorittaa erikseen järjestetyissä merkkisuoritustilaisuuksissa. Lähes tasaväkisen määrän mielestä merkkien suorittaminen sujuu parhaiten heppakerhossa (16%) tai ratsastusleirillä (15%). Vastaukset ovat lähes yhtenevät vastaajaryhmäkohtaisesti tuloksia tarkasteltuna.

Kuva 7. Merkkisuoritusten vähenemiseen johtavia syitä kartoittavan kysymyksen vastaukset vastaajaryhmittäin.

5.2.2 Tyytyväisyys ratsastus- ja hevostaitomerkkivalikoimaan

Ratsastuksen harrastajien keskuudessa on viime vuosien aikana ollut havaittavissa aikaisempaa selkeämpää valikoitumista joko este- tai kouluratsastuksen harrastajiin. Näin ollen myös kyselyllä haluttiin kartoittaa, onko tarvetta luoda mahdollisuus suorittaa joko este- ja kouluratsastusmerkki. Lisäksi haluttiin selvittää, vaikka ratsastus- ja hoitomerkkien valikoima on laaja tarjoaako se riittävästi ja sopivia vaihtoehtoja harrastajille ja puutuuko mahdollisesti jokin kohderyhmä kokonaan.

Vastaajista hieman yli puolet (56%) olivat sitä mieltä, että valikoima vastaa toiveisiin melko hyvin, ja vastaajista vajaa viidesosa (18%) kokee merkkivalikoiman vastaavan toiveisiin hyvin. Vastaajista osa (15%) on kuitenkin sitä mieltä, että valikoima ei vastaa lainkaan harrastajien toiveisiin ja vaatii uudistusta. Vastaajat muun muassa kokivat tarvetta ratsastusmerkille, jonka suorittamisessa esteratsastuksen osuus olisi pienempi tai sitä ei olisi lainkaan.

Melko yhtenevästi vastauksia saatiin kartoitettaessa mielipidettä, kuinka hyvin merkkivalikoima ottaa huomioon kaikki kohderyhmät. Tulokset olivat hyvin samansuuntaiset myös vastaajaryhmäkohtaisessa tarkastelussa. Yli puolet (58 %) vastaajista totesi, että kohderyhmät on otettu huomioon melko hyvin, kun taas vajaa neljännes on sitä mieltä, että kohderyhmät otetaan huomioon hyvin. Vastaajista 10 % on sitä mieltä, että joitain kohderyhmiä on jätetty huomioimatta kokonaan. Vastaajat muun muassa toivovat aikuisratsastajien sekä erityisryhmien parempaa huomioon ottamista.

Vastaajista noin kaksi kolmasosaa (68%) oli sitä mieltä, että ratsastusmerkeissä pitäisi olla mahdollisuus suorittaa este- ja kouluratsastusmerkit erikseen. Vastausta ennustavia viitteitä oli havaittavissa aikaisemmissa vastauksissa. Vastausten perusteluissa nousevat esiin muun muassa seuraavat seikat: Kokemattomuus, hyppäämisen pelko, esteosuudet liian vaikeita suhteessa harjoittelumahdollisuuksiin. Vastaajista kolmannes (32%) oli sitä mieltä, että este- ja kouluratsastusta ei pitäisi eriyttää omiksi merkkisuorituksikseen. Vastausten perusteluissa painotetaan harrastamisen monipuolisuuden tärkeyttä.

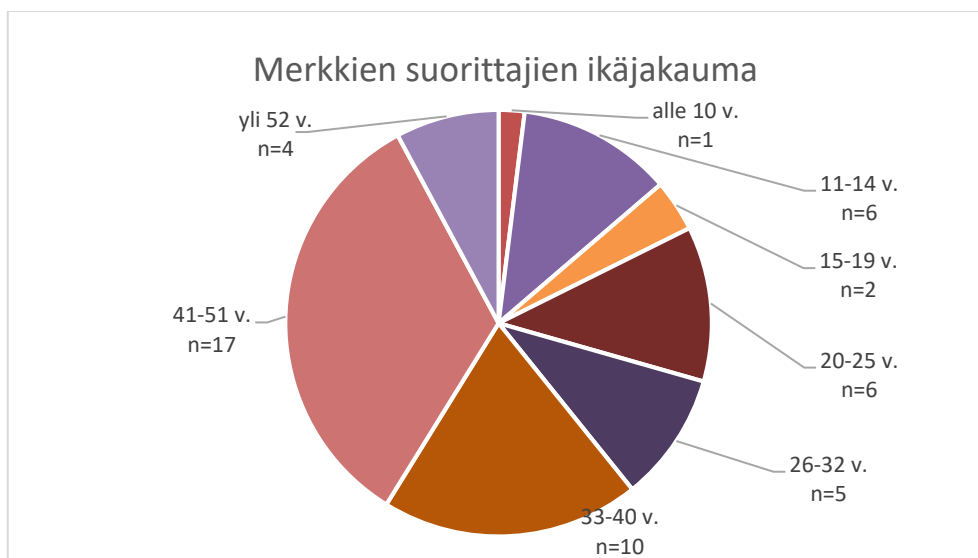
5.2.3 Avoimet kysymykset

Avoimissa kysymyksissä ensimmäisenä vastaajia pyydettiin suunnittelemaan uusi ratsastus- tai hoitomerkki. Useammassa vastauksessa tuli esiin käytännön ja teoriaosaamisen yhdistämäinen ja sen tärkeys, aikuisharrastajien huomioon ottaminen hoitomerkkien osalta, hevosen omistamiseen valmistavat ominaisuudet sekä lisäksi erilaisia yhdistelmiä jo olemassa olevista merkeistä.

Toisella avoimella kysymyksellä pyrittiin selvittämään keinoja, joiden avulla kiinnostusta merkkien suorittamiseen voitaisiin lisätä. Useista vastauksista kävi ilmi, että kiinnostusta merkkien suorittamiseen voisi nostaa tuomalla merkkien suorittamista, ja mahdollisuutta siihen esiin positiivisessa ja kannustavassa sävyssä mainostamalla ja tiedottamalla. Esiin nouseva asia on myös merkkien suorittamisen arvostamisen tärkeys ja merkin suorittajan taitotason tunnustaminen.

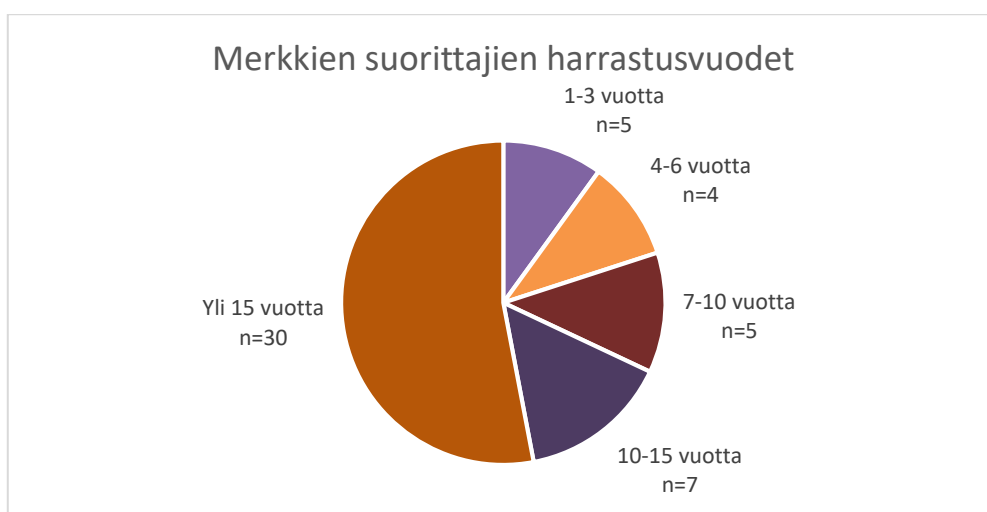
5.3 Kysymykset merkkien suorittajille eli ratsastuksen harrastajille

Kuten vastaajien taustatiedoista sekä kuvasta 8 käy ilmi, kyselyyn osallistuneista merkkien suorittajista selkeästi yli puolet (70 %) kuuluivat ikäryhmiin 26-vuotiaat ja vanhempiin. Harrastusvuosia noin puolella (53 %) oli yli 15. (kuva 9.)

Kuva 8. Kyselyyn vastanneiden merkkien suorittajien ikäjakauma.

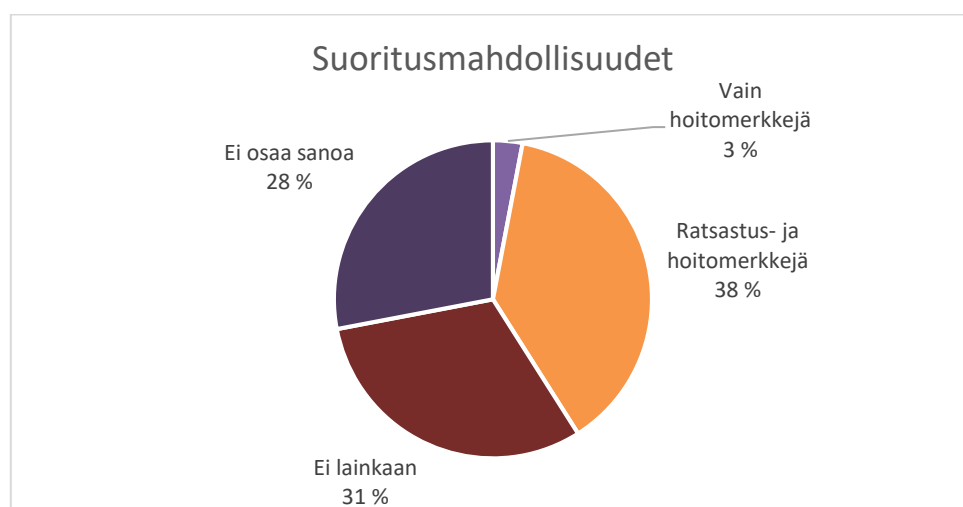
Vastaajaryhmästä enemmistö (82 %) vastasi suorittaneensa jonkin ratsastus- tai hoitomerkeistä. Näistä vastaajista enemmän kuin yhden merkin suorittajia oli noin puolet ja vastaajia, jotka olivat suorittaneet sekä ratsastus- että hoitomerkin oli myös useita. Vastaajista 18 % ei ole suorittanut merkkejä lainkaan. Syitä merkkien suorittamattomuuteen vastaajat kertoivat muun muassa olevan, että ei harrasta ratsastuskoulussa, jossa merkkejä voisi suorittaa, tai merkkien suorittaminen ei ole ollut ajankohtaista. Tulosten vastauskohtainen tarkastelu osoitti, että merkkejä suorittamattomia esiintyy ikäryhmissä lähes yhtäläisesti.

Kuva 9. Kyselyyn vastanneiden merkkien suorittajien harrastusvuodet.

Harrastusympäristön tekijöillä ja olosuhteilla on merkittävä vaikutus ratsastus- ja hoitomerkkien suorittamiseen. Merkkien suorittajilta kysyttiin harrastuspaikkojen tarjoamia mahdollisuuksia merkkien suorittamiseen ja mahdollisia esteitä ratsastus- ja/tai hoitomerkkien suorittamiselle.

Vastaajista hieman alle puolet (41 %) ilmoitti harrastavansa sellaisella ratsastuskoululla, jossa voi suorittaa sekä ratsastus- ja hoitomerkkejä. Vastaajista noin kolmannes (31 %) kertoi harrastavansa tallilla, jossa merkkien suorittaminen ei ole mahdollista lainkaan. Vajaa kolmannes (28 %) ei osannut sanoa, onko ratsastus- tai hevostaitomerkkien suorittaminen mahdollista harrastuspaikassaan (kuva 10). Vastaajakohtainen tulosten tarkastelu osoitti, että niistä vastaajista, jotka tietävät ettei merkkien suorittaminen ole mahdollista tai eivät osaa sanoa onko merkkien suorittaminen mahdollista, kuitenkin lähes kaikki ovat jonkin merkin kuitenkin suorittaneet eli merkkejä suorittamattomien osuus ei kohdistu suoraan näihin ryhmiin vaan jakaantuu tasaisesti koko vastaajaryhmään. Merkittäviä eroja ei myöskään ollut nähtävissä ikäryhmiin ja harrastusvuosiin kohdistuvassa vertailussa.

Kuva 10. Harrastamispaikkojen tarjoamat mahdollisuudet merkkien suorittamiseen.

Merkittävä asia ratsastus- ja hevostaitomerkkien suorittamisinnokkuuteen on tiedon saanti, hankinta ja sen helppous. Vastaajilta kysyttiin mistä he ovat parhaiten saaneet tietoa ratsastus- ja hevostaitomerkkien suorittamisesta. Vastaajia pyydettiin valitsemaan annetuista vaihtoehdoista kolme tärkeintä. Vastaajien valintojen mukaan parhaiten tietoa merkkien suorittamisesta on saatu ratsastusseuralta, jonka vastaajista noin puolet (53 %)

valitsi kolmen tärkeimmän joukkoon. Tärkeinä tietolähteinä pidettiin myös ratsastuksenopettajaa (50 %) sekä internetiä (40 %).

5.4 Kysymykset merkkisuoritusten vastaanottajille

Merkkisuoritusten vastaanottajilta kysyttiin halukkuutta toimia merkkisuoritusten vastaanottajina, millaisiksi he kokevat merkkisuoritusten arviointitilanteet sekä avoimella kysymyksellä haluttiin tuoda esiin kehittämisen keinoja.

Tulokset osoittivat vastaajaryhmän olevan melko kokeneita merkkisuoritusten arvioijia. Vastausten mukaan selkeästi yli puolella (71 %) on yli 8 vuoden kokemus merkkisuoritusten vastaanottamisesta ja neljännekselläkin 4-7 vuoden kokemus. Vastaukset osoittivat myös, että merkkisuorituksia arvioidaan yleisimmin heppakerhojen ja ratsastusleirien yhteydessä.

Merkkisuoritusten arvioijia pyydettiin arvioimaan kokemuksiin arviointitilaisuuksista. Asteikolla hyvin helposta hyvin vaikeaan, neljännes vastaajista (25 %) koki arvioinnin olevan hyvin helppoa ja vähän yli puolet vastaajista (58 %) koki arvioinnin olevan melko helppoa. Vastaajista 18 % koki arvioinnin kohtalaiseksi tai melko vaikeaksi. Kukaan vastaajista ei ollut kokenut arviointia hyvin vaikeaksi.

Avoimella kysymyksellä pyydettiin tuomaan esiin kuinka merkkisuoritusten arviointia vastaajan näkökulmasta tulisi kehittää. Vastauksissa toivottiin muun muassa selkeämpää tapaa ja ohjetta pisteyttää suoritus tai osaminen sekä pöytäkirjojen yksinkertaistamista. Lisäksi esiin nousi ehdotus suoritusten vastaanottajien paremmasta tehtävään perehdyttämisestä, esimerkiksi osana ammatillista koulutusta.

5.5 Kysymykset merkkisuoritusten järjestäjille

Suomen Ratsastajainliiton merkkijärjestelmän uudistamisen kannalta oli tärkeää selvittää merkkisuoritustilaisuuksien järjestämisoikeudet omavien tahojen näkemystä ja kiinnostusta suoritustilaisuuksien järjestämiseen.

Merkkisuoritusten järjestäjiltä kysyttiin tarjoaako vastaajan edustama ratsastusseura tai -koulu mahdollisuutta merkkien suorittamiseen ja syitä siihen, mikäli ratsastus- tai hevostaitomerkkejä ei ole mahdollista suorittaa.

Vastausten perusteella suurin osa vastaajien edustamista merkkisuoritusten järjestäjätahoista tarjoaa mahdollisuuden ratsastus- ja/tai hevostaito-

merkkien suorittamiseen monin eri tavoin kuten heppakerhojen tai ratsastustuntien yhteydessä. Vastaajista 13% ilmoitti, että merkkisuoritustilaisuuksia ei järjestetä. Syitä siihen, että merkkisuorituksia ei järjestetä, ovat muun muassa osallistujien puute, merkkisuoritusten järjestäminen koetaan liian työlääksi tai, että ei ole edellytyksiä tarjota mahdollisuutta merkkien suorittamiseen.

6 TULOSTEN POHDINTA

Kyselyn tuottamien vastausten perusteella voidaan todeta, että ratsastus- ja hevostaitomerkkijärjestelmä on jossain määrin tunnettu kyselyyn osallistuneiden osapuolien keskuudessa. Suomen Ratsastajainliiton merkkijärjestelmän tarkoitus, sekä sille asetetut tavoitteet on melko hyvin tunnistettu, ja merkkijärjestelmän koetaan jossain määrin olevan käyttökelpoinen harrastamisen tukiväline ja kannustin melko laajasti vastaajien kesken.

Kyselyn vastausten tarkastelu osoittaa kuitenkin tietynlaisia huomioon otettavia seikkoja, jopa ristiriitoja, jotka voivat selittää kiinnostuksen hiipumista merkkien suorittamista kohtaan. Toisaalta vastauksissa on mahdollista nähdä tietynlaisia syy ja seuraus-suhteita vertailtaessa eri osapuolten vastauksia keskenään.

Kun otetaan tarkasteluun ratsastus- ja hevostaitomerkkien suorittajille osoitettu ikäjakaumakysymys, voidaan todeta vastaajista selvästi yli puolen kuuluvan ikäryhmiin 26-vuotiaat ja siitä vanhempiin ja nuorempi harrastajakunta on selkeästi vähemmistö. Tämä selittää osaltaan seuraavaa asiaa: Kysymyksen 5 (liite 1/2) vastausten mukaan ratsastus- ja hevostaitomerkkien koetaan vastaavan melko hyvin nykypäivän harrastajan toiveisiin. Toisiin kysymyksiin annetuista vastauksista on kuitenkin mahdollista nähdä tarvetta merkkivalikoiman kehittämiseksi niin, että esimerkiksi aikuisratsastajat tai määrättyyn lajiin suuntautuneet harrastajat tulisi paremmin huomioon otetuiksi.

Tässä on välttämätöntä pohtia sitä, millaisen tuloksen tutkimus olisi antanut, jos kyselyyn vastanneiden määrää ikäryhmittäin oltaisi voitu kontrolloida vastaamaan paremmin toisiaan. Samoin voidaan todeta kyselyyn vastanneiden enemmistön kuuluvan ryhmiin, jotka ovat ratsastusta harrastaneet yli kymmenen vuotta. Suuren osan kyselyyn vastanneista voidaan näin ollen olettaa olevan melko kokeneita ratsastuksen harrastajia, jotka jossain vaiheessa harrastustaan ovat jonkin merkin suorittaneet. Olisi ollut mielenkiintoista ja myös tarpeellista saada tietoon missä harrastuksen vaiheessa ensimmäinen sekä seuraavat merkkisuoritukset on tehty. Tämän tulokinnan valossa tutkimuksen suunnitteluvaiheessa, jota myös Valli (2015)

ja Vilkka (2015) painottavat, olisi pitänyt pohtia vielä tarkemmin millaisilla keinoilla tutkimuksen piiriin saadaan vielä kattavampi joukko merkkien suorittajia jokaiseen ikä- ja harrastusvuosien ryhmiin.

Muun muassa esimerkillä aikaisemmin työssä esiin tuotujen lajien ja harrastusten tarkastelu osoittaa, että taitoa ja tasoa mittaavat suorituksen ja tehtävät ottavat oman sijansa jo hyvin varhaisessa harrastamisen vaiheessa. Tätä seikkaa silmällä pitäen olisi ollut hyödyllistä saada tutkimuksen käyttöön enemmän tietoa harrastuksen alkuvaiheessa olevista merkkien suorittajista kaikissa ikäryhmissä.

Kaikille vastaajille tarkoitetun kysymyksen 4 (liite 1/2), mukaan vastaajista enemmistö on sitä mieltä, että ratsastus- ja hevostaitomerkkejä olisi helppoin suorittaa erikseen järjestetyissä merkkisuoritusilaisuuksissa. Kysyttäessä merkkien vastaanottajilta, missä yhteydessä he yleisimmin merkkisuorituksia arvioivat, enemmistö vastauksista jakaantuu heppakerhon ja ratsastusleirien osalle. Kysyttäessä ratsastusseurojen ja -koulujen edustajilta toteutuneita ja käytössä olevia tapoja järjestää merkkisuorituksia, yleisimmin vastaus on heppakerhojen ja ratsastuskilpailuiden yhteydessä tai erikseen järjestetyissä tilaisuuksissa. Vastausten pohjalta voidaan todeta, että kehittämällä yhteistyötä merkkisuoritusten kaikkien osapuolten välillä voidaan löytää kaikkia osapuolia parhaiten palveleva tapa järjestää mahdollisuuksia merkkien suorittamiseen.

Kaikille vastaajille tarkoitetuissa kysymyksissä pyydettiin myös arvioimaan, mistä kiinnostuksen lasku merkkisuorituksia kohtaan voisi johtua. Enemmistö vastaajista arvioi sen johtuvan siitä, että ratsastus- ja hoitomerkkien merkitystä ei tunneta. Kysyttäessä keinoja kiinnostuksen nostamiseen, vastauksista on löydettävissä avaimia edelle mainitun asian korjaamiseksi. Useista vastauksista on poimittavissa tiedottamisen ja mainonnan tärkeys ja niitä tulisi lisätä. Kannustamista suorittamiseen esimerkiksi opettajan taholta pidettiin tärkeänä, sekä merkkien suorittamista tulisi yksinkertaistaa ja keventää, jolloin osallistumiskynnys madaltuisi. Merkkisuoritusten määrän vähenemiseen johtavien syiden kartoittamisessa on syytä perehtyä myös koko merkkisuoritusprosessiin ja siihen kuinka se toteutuu kokonaisuudessaan aina merkkisuoritusten rekisteröintiä myöden. Kuten Siltala (2017) toi esiin, vuosittain suoritettujen ratsastus- ja hevostaitomerkkien määrä perustuu Ratsastajainliiton ylläpitämään rekisteriin ilmoitettujen suoritusten määrään. Jos ilmoituksia suoritetuista merkeistä liiton rekisteriin ei tehdä ajallaan, tai jos ne jätetään jopa tekemättä, vaikuttaa tämä luonnollisesti vuosittaisten merkkisuoritusten määrään.

Tulosten tarkastelun tavoitteena oli muodostaa käsitystä kuinka merkkisuoritusten osapuolet merkkijärjestelmän kokevat ja näkevät. Näihin seikkoihin tulosten tarkastelulla pystyttiin vastauksia löytämään, mutta joiltain

osin kysymysten asetteluun olisi pitänyt paneutua suunnitteluvaiheessa vielä tarkemmin. Merkkien suorittajille taustatietoja kartoittavia kysymyksiä oli useampi. Tutkimuksen tulosten tarkastelun jälkeen herää kysymys, olisiko taustatietoja kartoittavat kysymykset olleet tarpeellista esittää myös merkkisuoritusten vastaanottajille sekä järjestäjille. Tätä taustakysymysten ja ylipäättänsä kysymysten asettelua myös Valli (2015) painottaa käytökelpoisen aineiston keruussa. Taustatietokysymyksillä olisi tutkimuksen käyttöön saatu tarkempaa merkkisuoritusten vastaanottajien ja järjestäjien kokemukseen perustuvaa tietoa.

Tutkimus suunniteltiin toteutettavaksi yhdellä kyselykaavakkeella, jossa osa kysymyksistä oli tarkoitettu kaikille vastaajille ja osa oli tarkoitettu eri osapuolten vastattavaksi. Tällaisella menettelytavalla tulosten analysointi saatiin hieman kevyemmäksi, koska aineistoa kertyi hieman vähemmän. Tämä kuitenkin asetti rajoitteita kysymysten määrälle ja kysymysten asettelulle. Toisenlaisella menettelytavalla, jota verkkotutkimustyökalu SurveyMonkey (n.d.) kehottaa tarpeen mukaan käyttämään, olisi ollut ehkä mahdollista tuoda paremmin esiin merkkien vastaanottajien ja merkkisuoritusten järjestäjien taustaa, kokemusta alalta sekä muun muassa millaisia alueellisia eroja merkkien suorittamiseen liittyy. Tämä tarkoittaa, että yhden kyselyn sijaan olisi laadittu kaksi kyselyä, joista toinen olisi osoitettu merkkien suorittajille ja toiseen vastaajia olisivat olleet merkkisuoritusten vastaanottajat ja järjestäjät. Tällä tavalla olisi ollut mahdollista kysymyksiä erityisesti niille, jotka eivät ole suorittaneet tai eivät aio suorittaa ratsastus- ja hevostaitomerkkejä.

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Kyselyn tulosten perusteella voidaan todeta, että kiinnostusta ratsastus- ja hevostaitomerkkejä kohtaan on edelleen jonkin verran. Kyselyn toivottiin tuovan esiin sellaisia seikkoja, joita hyödyntämällä voidaan luoda keinoja kehittää merkkijärjestelmää vastaamaan paremmin tämän päivän harrastajan toiveisiin ja tarpeisiin. Kyselyn lähtökohtainen tavoite oli löytää keinoja merkkijärjestelmän uudistamiseksi.

Tulosten ja Suomen Ratsastajaliiton tilastojen tarkastelu osoittaa, että vaikka merkkien suosio on merkittävästi laskenut, on merkkien keskinäinen suorittamismäärä suurin piirteinen pysynyt samanlaisena, tarkoittaen, että jonkin määrätyn merkin suosio ei ole merkittävästi romahtanut suhteessa toisiin. Tällä perusteella voidaan todeta, että jonkin määrätyn merkin poistaminen valikoimasta ei ole tarpeellista vaan päinvastoin tulokset antavat syytä pohdinnalle, olisiko tarpeellista kohdentaa määrätty merkit eri harrastajaryhmille vielä sopivammiksi, tarkastamalla merkin nimeä ja sisältöä houkuttelevammaksi. Tulosten tulkinnan perusteella voisi esimer-

kiksi olla kysyntää modifioidulle aikuismerkille siten, että merkin suorittaminen pitäisi sisällään hevosenhoitoon ja käsittelyyn liittyvät osakokeet, mahdollisesti jopa kirjallisen teoriakokeen, sekä vaihtoehdoisen koulu- tai esteratsastuskokeen. Maastoratsastusosuuden palauttaminen vaihtoehtoiseksi osaksi jonkin merkin suorittamista voisi olla myös omiaan lisäämään kiinnostusta merkkisuorituksia kohtaan joidenkin harrastajaryhmien osalta.

Suomen Ratsastajainliitto on laatinut harrastajien, ratsastuksenopettajien ja talliyrittäjien käyttöön Harrasteratsastajan polku-työkalun, jota voidaan pitää harrastamisen tien viitoittaja- ja etenemissuunnitelmapakettina johdonmukaiselle ja kokonaisvaltaiselle harrastamiselle. Harrasteratsastajan polku pitää sisällään myös eri ratsastus- ja hevostaitomerkkien suorittamisen. Harrasteratsastajan polun noudattaminen, niin kuin ei myöskään ratsastus- ja hevostaitomerkkien suorittaminen, edellytä määrättyä ikää, vähäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta. Edellytyksenä ovat ainoastaan harrastajan riittävät valmiudet sekä halu suorittaa merkkejä. Tämän asian ja tulosten tarkastelun valossa voitaisiin nähdä, että yksi uudistamisen keino voisi olla eri merkkien, ja niiden sisällön tarkistaminen ja kokoaminen aikuisharrastajille, ja erityisesti aikuisiällä harrastuksen aloittaneille sopivaksi paketiksi. Kun aikuisiällä harrastuksensa aloittavan on mahdollista nähdä harrastuksen monipuoliset kehitysmahdollisuudet Harrasteratsastajan polusta ratsastus- ja hevostaitomerkkeineen, voi se kannustaa harrastajaa myös aktiivisempaan ja systemaattisempaan tasojen saavuttamiseen ja taitojen toteamiseen merkkisuoritusten keinoin. (Suomen Ratsastajaliitto n.d.d.)

Kiinnostuksen kasvattaminen merkkisuorituksia kohtaan edellyttää, että tietoutta ratsastus- ja hevostaitomerkeistä, niiden tarkoituksesta ja suoritushahdollisuuksista tulee pyrkiä aktiivisesti lisäämään harrastajien keskuudessa monin eri tavoin ja erityisesti harrastuksen alkumetreiltä alkaen. Tutustuttamalla harrastajat merkkijärjestelmään voidaan lisätä kiinnostusta sekä, mikä tärkeintä, madaltaa kynnystä lähteä merkkisuorituksia tekemään, jolloin myös suorituskertojen lisääntyminen on mahdollista. Näin merkkisuoritusten tekeminen on mahdollista istuttaa yhä tiiviimmin osaksi harrastuksessa etenemistä ja kokonaisuutta. Intoa merkkien suorittamiseen voidaan lisätä myöskin perehdyttämällä harrastajat entistä paremmin merkkivalikoimaan ja erityisesti merkkien sisältöön. Tulosten mukaan merkkijärjestelmä tunnetaan melko hyvin ja sen valikoimaan ollaan kohtalaisen tyytyväisiä, mutta kuitenkin vastaajien toiveet ja kehitysehdotukset kohdistuivat jonkin verran sellaisiin asioihin, joita merkkijärjestelmästä on kuitenkin jo löydettävissä. Tämä voidaan todeta kuvaavan sitä, että merkkijärjestelmän olemassa olo tiedetään, mutta sen sisällön tuntemus on puutteellista, ja tämän asian ratkaiseminen edellyttää puhtaasti vain parempaa tiedottamista.

Tulosten tulkinnan pohjalta näiden asioiden toteuttamiseksi tarvitaan ratsastuksenopettajia, seuroja ja ratsastuskouluyrittäjiä tukevaa toimintaa ja koulutusta, sekä yhteistyötä, jotta voidaan lisätä näiden tahojen osaamista ja tietoutta merkkisuorituksista. Kouluttamisen ja perehdyttämisen kautta voidaan ohjata muun muassa nuoremman polven ratsastuksenopettajia hyödyntämään merkkijärjestelmän tarjoamia mahdollisuuksia työssään kokonaisvaltaisemmin, kun kynnystä merkkisuorituslaitteiden järjestämiseen saadaan madallettua. Pohdittaessa merkkijärjestelmän uudistamista on katse hyvä kohdistaa koko merkkisuoritusprosessiin ja sen sisältämiin osa-alueisiin. Tulosten pohdinta osoitti, että merkkisuoritusten arviointi koetaan pääasiassa helpoksi, jopa hyvin helpoksi. Tulokset osoittivat kuitenkin myös sen, että enemmistöllä merkkisuoritusten vastaanottajina kyselyyn vastanneista, on jo usean vuoden kokemus merkkisuoritusten arvioinnista. Epäselväksi näin ollen jää, kuinka hyvin vasta vähän aikaa alan parissa olleet tai vasta alalle opiskelevat merkkijärjestelmän ja merkkisuoritusprosessin tuntevat. Voisi olla jopa tarpeellista tehdä asiasta lisäselvitys esimerkiksi vastavalmistuneita ratsastusohjaajia käyttäen. Tämänkin asian varjolla on tärkeää kohdentaa katsetta siihen kuinka merkkijärjestelmä on sisällytetty kuulumaan Suomen Ratsastajainliiton tarjoamiin koulutuksiin tai osaksi ammatillista koulutusta.

Edellä mainittujen asioiden kehittäminen edellyttää konkreettisten toimenpiteiden suunnittelua ja niiden harkittua toimeenpanemista. Kehittämistoimenpiteiden suunnittelutyössä on perusteltua lähteä liikkeelle kaikki merkkisuoritusten kolme osapuolta huomioon ottavalla tavalla, esimerkiksi siten että jokaista osapuolta kohden otetaan käyttöön yksi kehitystoimi. Suunnitteluvaiheessa on hyvä myös pohtia keinoja kehitystoimen vaikuttavuuden mittaamiseksi.

Merkkien suorittajille kohdistettu kehitystoimenpide voisi olla, jo aiemmin johtopäätöksissä esiin tullut, uudelle määrätylle kohderyhmälle kehitetty ratsastusmerkki. Uuden ratsastusmerkin tehokas ja kohdennettu kampanjointi valikoidulle kohderyhmälle voisi nostaa kysyntää myös muiden ratsastusmerkkien suorittamisen osalta. Tämän kaltainen toimenpide on tulosellista vain, jos myös merkkisuoritusten vastaanottajat sekä merkkisuoritusten järjestäjät saadaan innokkaasti asiaan mukaan. Suomen Ratsastajainliiton jäsentalliin ja -seurojen määrän nousujohteinen kehitys (Suomen Ratsastajainliitto 2017.) antaa viitteitä siihen, että merkkisuoritusjärjestäjien tai -paikkojen puute ei olisi este myöskään merkkisuoritusten määrän nousujohteiselle kehitykselle vaan päinvastoin. Uudet seurat ja tallit on tärkeää saada aktiivisesti mukaan hyödyntämään merkkijärjestelmää osana toimintaansa. Mahdollinen toimenpide tätä asiaa silmällä pitäen voisi olla se, että merkkisuorituslaitteiden järjestämisestä tehdään

pakollista. Jäsenseurojen ja -tallien olisi tarjottava asiakkailleen mahdollisuus merkkien suorittamiseen vähintään kerran vuodessa esimerkiksi kolmen ensimmäisen toimintavuoden aikana. Tämän asian valvonnan sekä merkkisuoritusten rekisteröinnin helpottamiseksi voisi olla perusteltua ottaa käyttöön virallisen merkkisuoritusrekisterin rinnalle toinen sähköinen rekisteri, mihin kirjataan esimerkiksi tehdyt osasuoritukset. Näin suoritusten dokumentointi on varmempaa eivätkä merkkisuoritukset pääse katoamaan ennen rekisteriin päätymistä. Samalla voisi pohtia miltä osin merkkien suorittaminen olisi hyvä olla mahdollista kokonaan tai osittain myös virtuaalisesti. Tässä yhteydessä tarkasteluun olisi hyvä ottaa kaavakkeet, joilla merkkisuoritusten arviointi tehdään. Arviointikaavakkeista muutamia on esitetty liitteissä 3/1-5. Osin arviointikaavakkeita on uudistettu, mutta käytössä olevat kouluratsastusosuusarviointikaavakkeet ovat samoja kuin kouluratsastuskilpailuissa käytettävät arviointipöytäkirjat. Kouluratsastuskilpailussa ne varmasti palvelevat tarkoitustaan, mutta merkkisuoritusten osalta olisi varmasti mahdollista ottaa käyttöön kaavake, jolla arvioidaan ohjelman tehtävien suorittamista kokonaisuutena, määrättyjä alakohtia painottaen.

Ratsastuksenopettajilla, ratsastusseuroilla sekä ratsastuskouluyrittäjillä on merkittävä rooli merkkisuoritusten määrän kehityksessä. Näiden tahojen aktiivisuus ja asenteet nähdä merkkisuoritukset osana harrastuksessa etenemistä, vaikuttavat harrastajien suoritusinnostukseen. Työssä esimerkiksi poimittujen lajien tarkastelu osoittaa, että merkkien ja tasokokeiden suorittaminen on yksi harrastukseen ja siinä etenemiseen kuuluvista merkittävistä kulmakivistä. Voidaan jopa sanoa, että johdonmukainen ja tavoitteellinen eteneminen ikäkausitavoitteisiin ja tehtäviin, on lajin harrastamisen syvin luonne. Tätä asiaa lajin parissa työskentelevät vaalivat ja kehittävät, jotta laji tai harrastus säilyttää sille ominaiset ja perinteiset piirteet. Nämä voivat olla myös merkittäviä seikkoja, sille miksi määrätyn lajin pariin hakeudutaan. Voisi olla hyvä pohtia kuinka tätä asiaa voitaisiin hyödyntää merkkisuoritusten ja ylipäätään ratsastusharrastuksen kehittämisen työssä. Ideoita kehitystyöhön voisi hakea esimerkiksi perehtymällä partiolaisten toimintaan syvällisemmin. Sieltä voisi löytyä hyödynnettäviä toimintamalleja esimerkiksi harrastajan kohtaamiseen ja kehittämiseen yksilönä. On tärkeää löytää oikeat keinot osoittaa harrastajalle kuinka tärkeä hän on harrastuksensa parissa. On tärkeää osoittaa, että määrätyn taidon tai tiedon harjoittelu on tärkeää juuri hänelle ja lajin sisäiset tiedotteet kuten merkkisuorituskutsu koskettaa juuri häntä. Tätä keinoa voidaan käyttää myös ryhmäkohtaisesti, jolloin tekeminen ryhmässä, ja yksilön ryhmältään saama tuki kannustaa ja motivoi eteenpäin ratsastuksen harrastajan polulla.

LÄHTEET

- Discendum Oy (n.d.). Open Badges. Haettu 16.11.2017 osoitteesta <https://www.discendum.com/open-badge-merkit/>
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. (2010). *Tutki ja kirjoita*. 15.-16. painos. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino Oy.
- Koski, V.(1968). Ratsastajamerkkisuoritukset. *Suomen Ratsastajainliiton Kalenteri nro 1, 22.*
- Kujala, E., Erjanti, S., Hongisto, T., Kemiläinen, A., Leinonen, M., Lämsä, M., Savo, M., Silander, M. & Uurto, P. (2008). *Partiojohtajan käsikirja*. A., Niilo-Rämä (toim.) 1. painos. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy
- KvantiMOTV (2010). Menetelmätietovaranto. Haettu 9.11.2017 osoitteesta <http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kyselylomake/laatiminen.html>
- Martat (n.d.a.). Marttaopinnot. Haettu 16.11.2017 osoitteesta <https://www.martat.fi/martat/tutustu-toimintaamme/marttaopinnot/virtuaalinen-osaamismerkki-open-badge/>
- Martat. Marttaopinnot (n.d.b.). Haettu 16.11.2017 osoitteesta <https://www.martat.fi/martat/tutustu-toimintaamme/marttaopinnot/>
- Partiowiki (n.d.a.). Taitomerkit. Haettu 6.11.2017 osoitteesta <https://fi.scoutwiki.org/Taitomerkit>
- Partiowiki (n.d.b.). Taitomerkit. Haettu 6.11.2017 osoitteesta <https://fi.scoutwiki.org/Taitomerkit>
- Suomen Judoliitto (2017). Graduointisäännöt. Haettu 6.11.2017 osoitteesta https://www.judoliitto.fi/site/assets/files/7049/graduointisaannot_05072017_master.pdf
- Suomen Judoliitto (2016). Judoliiton säännöt. Haettu 9.11.2017 osoitteesta http://www.judoliitto.fi/site/assets/files/4102/judoliiton_saan-not_26_11_2016.pdf

Suomen Lentopalloliitto ry (n.d.a.). Lentis Taituri. Haettu 6.11.2017 osoitteesta

<http://www.lentopalloliitto.fi/elamyksia/pelaamaan/lentis-taituri.html>

Suomen Lentopalloliitto ry. (n.d.b.) Lentis Taituri. Haettu 6.11.2017 osoitteesta

<http://www.lentopalloliitto.fi/elamyksia/pelaamaan/lentis-taituri/materiaali.html>

Suomen Lentopalloliitto ry (n.d.c.) Taitomerkit. Haettu 6.11.2017 osoitteesta

<http://www.lentopalloliitto.fi/elamyksia/pelaamaan/taitomerkit.html>

Suomen Ratsastajainliitto ry (1951). Suomen Ratsastajainliiton Kalenteri nro 2. Suomen Ratsastajamerkkisäännöt.

Suomen Ratsastajainliitto ry (1958). Suomen Ratsastajainliiton Kalenteri nro 4.

Suomen Ratsastajainliitto ry (1973). Hippos-lehti nro 5. Uudet merkkisäännöt.

Suomen Ratsastajainliitto ry (1986). Hippos-lehti nro 7. Suomen Ratsastajainliitto Tiedottaa.

Suomen Ratsastajainliitto ry (2016a). Ratsastus- ja hevostaitomerkkisäännöt. Haettu 12.10.2017 osoitteesta

http://www.ratsastus.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/ratsastajainliitto/embeds/ratsastajainliittowwwstructure/114452_merkkisaannot_2016_netki_kori2.pdf

Suomen Ratsastajainliitto ry (2013). Tilastoliite 2013. Haettu 8.11.2017 osoitteesta

http://www.ratsastus.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/ratsastajainliitto/embeds/ratsastajainliittowwwstructure/45355_Tilastoliite_2013.pdf

Suomen Ratsastajainliitto ry (2016b). Tilastoliite 2016. Haettu 8.11.2017 osoitteesta

http://www.ratsastus.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/ratsastajainliitto/embeds/ratsastajainliittowwwstructure/178126_Tilastoliite_2016.pdf

Suomen Ratsastajainliitto ry (n.d.a.) Merkkisuoritukset. Haettu 12.10.2017 osoitteesta <http://www.ratsastus.fi/seuratoiminta/merkkisuoritukset>

Suomen Ratsastajainliitto ry (n.d.b.) Merkkisuoritukset. Haettu 12.10.2017 osoitteesta <http://www.ratsastus.fi/seuratoiminta/merkkisuoritukset>

Suomen Ratsastajainliitto ry (n.d.c.). Tilastotietoa ratsastuksesta. Haettu 29.11.2017 osoitteesta http://www.ratsastus.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/ratsastajainliitto/embeds/ratsastajainliittowwwstructure/167138_SRL_jasenisto_2016_asti.pdf

Suomen Ratsastajainliitto ry (2017.). Hevostalous lukuina 2016-katsaus. Haettu 14.12.2017 osoitteesta http://www.ratsastus.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/ratsastajainliitto/embeds/ratsastajainliittowwwstructure/167807_Hevostalous_lukuina_2016.pdf

Suomen Ratsastajainliitto ry (n.d.d.). Harrasteratsastajan polku. Haettu 6.11. osoitteesta http://www.ratsastus.fi/harrasteratsastajan_polku

Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry. (n.d.a.) Verkkokauppa. Haettu 6.11.2017 osoitteesta <http://www.suh.fi/verkkokauppa/uintimerkit>

Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry. (a.d.b.) Haettu 6.11.2017 osoitteesta http://www.suh.fi/toiminta/uimaopetus/uintimerkkien_suurittaminen

Suomen Uimaopetus- ja Hengenpelastusliitto ry. (a.d.c.) Haettu 6.11.2017 osoitteesta http://www.suh.fi/toiminta/uimaopetus/uintimerkkien_suurittaminen

Suomen 4H-liitto. (2016). Vuosikertomus. Haettu 20.11.2017 osoitteesta <https://www.4h.fi/4h-jarjestona-2/medialle/vuosikertomukset/>

SurveyMonkey (n.d.). Kyselytutkimuksen perusteet. Haettu 9.11.2017 osoitteesta <https://fi.surveymonkey.com/mp/survey-guidelines/>

Valli, R. (2015). Paperinen kyselylomake. R., Valli & j., Aaltola (toim.) Ikku-noita tutkimusmetodeihin 1. Metodien valinta ja aineistonkeruu: Virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. Jyväskylä: PS-Kustannus, 84-55.

Valli, R. & Perkkilä, P. (2015). Nettikyselyt ja sosiaalinen media aineistonkeruussa. R., Valli & J., Aaltola (toim.) *Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Metodien valinta ja aineistonkeruu: Virikkeitä aloittelevalle tutkijalle*. 4. painos. Jyväskylä: PS-Kustannus, 109-115.

Vilka, H. (2015). *Tutki ja kehitä*. 4. painos. Jyväskylä: PS-kustannus.

Siltala, S. (2017). SRL:n merkkijärjestelmä. Keskustelu 23.11.2017

KYSELY SUOMEN RATSASTAJAINLIITON MERKKIJÄRJESTELMÄN UUDISTAMISEKSI

Arvoisa Vastaaja!

Suomen Ratsastajainliiton ratsastus- ja hevostaitomerkkien suorittaminen on ollut vuosikausia kiinteä osa ratsastus- ja hevosharrastusta. Viime vuosina kiinnostus merkkien suorittamiseen on kuitenkin laskenut. Tämän kyselyn tavoitteena on kerätä kattavasti tietoa ja mielipiteitä merkkijärjestelmän uudistamisen välineeksi. Tarkoitus on tavoittaa niin ratsastuksen harrastajia kuin ratsastuskoulujen ja -seurojen edustajia ja löytää näin ollen oikea suunta merkkijärjestelmän kehittämiseksi.

Vastauksesi ja mielipiteesi ovat erittäin tärkeitä, jotta merkkijärjestelmä on mahdollista uudistaa vastaamaan tämän päivän harrastajien toiveisiin ja tarpeisiin. Kyselyn vastausaika päättyy 15.7.2017.

Kysely on toteutettu osana Hämeen Ammattikorkeakoulun, Mustialan yksikön opin-
näytetyötä yhdessä Suomen Ratsastajainliiton kanssa.

Kyselyn aloitukseen pääset klikkaamalla "seuraava" -painiketta. Kyselyn lopuksi klikkaa "lähetä".

Kiitos vastauksestasi ja mielipiteestäsi!

Terveisin,
Laura Porthan

Master-ratsastuksenopettaja, agrologiopiskelija
laura.porthan@student.hamk.fi

Lisätietoa:

SRL:n merkkijärjestelmästä www.ratsastus.fi
Merkkijärjestelmän uudistamisesta
Minna Peltonen, minna.peltonen@ratsastus.fi

KYSELY SUOMEN RATSASTAJAINLIITON MERKKIJÄRJESTELMÄN UUDISTAMISEKSI**1. Valitse alla olevista vaihtoehtoista itseäsi parhaiten kuvaava vaihtoehto.**

- Merkkien suorittaja (Esim. ratsastuksen harrastaja.)
- Merkkisuoritusten vastaanottaja (Esim. ratsastuksenopettaja.)
- Merkkisuoritusten järjestäjä (Esim. ratsastusseuran tai – koulun edustaja.)

KAIKILLE AVOIMET KYSYMYKSET**2. Arvioi miksi SRL:n ratsastus- ja hoitomerkkejä suoritetaan. Valitse kolme merkittävintä syytä.**

- Oman taidon mittaaminen.
- Uusien asioiden oppiminen.
- Kilpailuihin harjoittelu.
- Kuuluu harrastuksessa etenemiseen.
- Kuuluu ratsastuskoulun tuntisuunnitelmaan.
- En osaa sanoa.
- Muu syy, mikä?

3. Mistä arvelet johtuvan, että SRL:n merkkisuoritusten määrä on laskenut? Valitse vaihtoehtoista merkittävin.

- Merkkisuoritustilaisuuksia ei järjestetä.
- Ratsastus- ja hoitomerkeistä ei tiedoteta riittävästi.
- Ratsastus- ja hoitomerkkien merkitystä ei tunneta.
- Ratsastus- ja hoitomerkkien suorittamiselle ei ole tarvetta.
- Ei ole tietoa, kuinka ratsastus- ja hoitomerkkejä voisi suorittaa.
- Muu syy, mikä?

4. Missä yhteydessä ratsastus- ja hoitomerkkejä on mielestäsi helpoin suorittaa?

- Ratsastusleirillä.
- Ratsastuskilpailuissa.
- Ratsastustunnilla.
- Erikseen järjestetyissä tilaisuuksissa.
- Heppakerhossa.
- Jollain muulla tavalla, millä?

5. Vastaako SRL:n ratsastus- ja hevostaitomerkkien valikoima tämän päivän harrastajien toiveisiin?

- Kyllä.
- Melko hyvin.
- Ei lainkaan. Millä tavalla kehittäisit?
- En osaa sanoa.

6. Onko kaikki kohderyhmät mielestäsi huomioitu hyvin?

- Kyllä.
- Melko hyvin.
- Ei lainkaan. Mikä kohderyhmä mielestäsi puuttuu?
- En osaa sanoa.

7. Tulisiko este- ja kouluratsastusmerkit olla erikseen? Perustele vastauksesi.

- Kyllä.
- Ei.

8. Jos saisit suunnitella kokonaan uuden ratsastus- tai hevostaitomerkin, millainen se olisi?**9. Millä keinoin kiinnostusta ratsastus- ja hevostaitomerkkien suorittamiseen voitaisiin mielestäsi nostaa?****KYSYMYKSET MERKKIEN SUORITTAJILLE****10. Mihin seuraavista ikäryhmistä kuulut?**

- alle 10-vuotiaat
- 11–14 v.
- 15–19 v.
- 20–25 v.
- 26–32 v.
- 33–40 v.
- 41–51 v.
- 52-vuotiaat ja vanhemmat.

11. Kuinka kauan olet harrastanut ratsastusta?

- Alle 1 vuotta
- 1-3 vuotta
- 4-6 vuotta
- 7-10 vuotta
- 10-15 vuotta
- Yli 15 vuotta

12. Oletko suorittanut yhden tai useamman SRL:n ratsastus- tai hevostaitomerkin?

- Kyllä. Minkä?
- En. Miksi?
- En, mutta haluaisin suorittaa.

13. Voiko ratsastuskoulullasi suorittaa SRL:n ratsastus- tai hevostaitomerkkejä?

- Kyllä, vain ratsastusmerkkejä.
- Kyllä, vain hoitomerkkejä.
- Kyllä, sekä ratsastus- että hoitomerkkejä.
- Ei, miksi?
- En osaa sanoa.

14. Mistä olet saanut tietoa SRL:n ratsastus- ja hevostaitomerkkien suorittamisesta?**Valitse 1-3 tärkeintä.**

- Ratsastuskoulun ilmoitustaululta.
- Ratsastuksenopettajalta.
- Internetistä.
- Kaverilta.
- Ratsastusseurasta.
- Muualta, mistä?

KYSYMYKSET MERKKISUORITUSTEN VASTAANOTTAJILLE**15. Kuinka monta vuotta olet arvioinut merkkisuorituksia?**

- Alla 1 vuotta.
- 1-3 vuotta.
- 4-7 vuotta.
- 8-12 vuotta.
- 13-18 vuotta.
- Yli 18 vuotta.

16. Missä yhteydessä merkkisuoritustilaisuus oli järjestetty?

- Ratsastusleirillä.
- Ratsastustuntien yhteydessä.
- Ratsastuskilpailujen yhteydessä.
- Heppakerhon yhteydessä.
- Muussa yhteydessä, missä?

17. Kuinka kuvailisit merkkisuorituksen arviointia? (Asteikolla hyvin helposta hyvin vaikeaan.)**18. Millä keinoin merkkisuoritusten arviointia mielestäsi tulisi kehittää?**

KYSYMYKSET MERKKISUORITUSTEN JÄRJETÄJÄLLE**19. Järjestääkö edustamasi ratsastusseura tai -koulu merkkisuoritustilaisuuksia?**

- Kyllä, ratsastustuntien yhteydessä.
- Kyllä, ratsastusleirien yhteydessä.
- Kyllä, ratsastuskilpailujen yhteydessä.
- Kyllä, heppakerhojen yhteydessä.
- Muussa yhteydessä, missä?
- Ei järjestä.

20. Jos edustamasi ratsastusseura tai -koulu ei järjestä merkkisuoritustilaisuuksia, kerro mistä tämä johtuu?

MERKKISUORITUSTEN VASTAANOTTAJIEN KOULUTUSVAATIMUKSET

KOULUTUS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Ratsastuksenopettaja	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x				x	x	x	x	x	x	x
Master-ratsastuksenopettaja	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x				x	x	x	x	x	x	x
Ratsastuksenohjaaja	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x					x	x	x	x	x	x	x
FEIF-ratsastuksenohjaaja	x																				
Hevosharrasteohjaaja	x	x									x				x	x	x	x	x	x	x
Harrasteohjaaja (erikoistunut islanninhevosiin)	x	x	x	x							x			x	x	x	x	x	x	x	x
Vammaisratsastusohjaaja		x													x	x	x				
Kansallisen tai kansainvälisen tason valjako-ohjaajatutkinnon suorittanut henkilö													x								
SRL:n valmentajaoikeudet omaava henkilö	x		x	x	x										x	x	x	x	x	x	x
II-tason lajivalmentaja (länneratsastusvalmentaja)														x							
SRL:n nimeämä alue- tai ylempään tason valjakkovalmentaja													x								
Kouluratsastustuomari (toimihenkilöoikeus voimassa)	x	x	x		x	x		x													
Esteratsastustuomari (toimihenkilöoikeus voimassa)				x			x		x												
V- tuomari	x	x	x	x	x	x	x	x	x												
Taitotuomari											x										
Alue- tai kansallisen tason länneratsastustuomari (toimihenkilöoikeus voimassa)														x							
Askellajituomari (vähintään paikalliskerhotaso)															x						
Hevostenvalmentajan ammattitutkinto	x		x	x	x																
Tallimestarin erikoisammattitutkinto																x	x	x	x	x	x
Hevostenhoitaja (ammatillinen koulutus)																x	x	x	x	x	x
Maaseutuyrittäjä hevostalouden suuntautumisvaihtoehdolla																x	x	x	x	x	x
Agrologi hevostalouden suuntautumisvaihtoehdolla																x	x	x	x	x	x
Hevoskerhon ohjaajan peruskurssi																x	x				
Hevoskerhon ohjaajan jatkokurssi																x	x	x			
Hevosenhoitaja hevosen käyttö matkailussa -suuntautumisopinnoilla												x									
Eläinlääkäri																					x

1. Perusmerkki
2. Ratsastajamerkki erityisryhmille
3. C-merkin koulukoe
4. C-merkin estekoe
5. Aikuismerkki
6. B-merkin koulukoe
7. B-merkin estekoe
8. A-merkin koulukoe
9. A-merkin estekoe
10. Taitomerkki
11. Maastoratsastusmerkki

12. Valjakkomerkki
13. Länneratsastuksen perusmerkki
14. Askellajimerkki
15. Minimerkki
16. Perushoitomerkki
17. Hoito I –merkki
18. Hoito II –merkki
19. Lääkintämerkki
20. Ruokintamerkki
21. Maastakäsittelymerkki

PERUSHOITOMERKIN SUORITUSPÖYTÄKIRJA

Suorittajan nimi ja mahdollinen seura: _____

Merkkisuorituksen järjestävä seura tai talli: _____

Suorituspaikka ja –aika: _____

Perushoitomerkin suorittaja osaa hoitaa ja varustaa hevosen itsenäisesti ratsastustunnille ja sieltä pois.

TALLIKÄYTTÄYTYMINEN	SUORITETTU	KUITTAUS
Osaa kertoa suullisesti keskeisimmät tallisäännöt ja käyttäytyä itse sääntöjen mukaisesti.		
Osaa kertoa suullisesti millaiset vaatteet sopivat hevosten kanssa toimimiseen ja pukeutua itse asianmukaisesti.		
HEVOSEN LÄHESTYMINEN JA HOITAMINEN KARSINASSA	SUORITETTU	KUITTAUS
Osaa lähestyä ja tervehtiä hevosta sopivalla tavalla sekä tarhassa että karsinassa.		
Osaa siirtyä turvallisella tavalla puolelta toiselle hoidettaessa kiinni sidottua hevosta.		
Osaa siirtää hevosta haluamaansa suuntaan hoitotoimenpiteiden aikana.		
HEVOSEN SITOMINEN	SUORITETTU	KUITTAUS
Osaa laittaa hevoselle riimun päähän.		
Osaa sitoa hevosen vetosolmulla turvalliseen paikkaan siten, että riimunnaru on sopivan pituinen.		
Osaa avata vetosolmun.		
HEVOSEN PUHDISTUS	SUORITETTU	KUITTAUS
Osaa nimetä eri harjat ja tietää niiden käyttötarkoituksen.		
Osaa harjata hevosen itsenäisesti molemmilta puolilta.		
Osaa nostaa hevosen kaviot ja puhdistaa ne kaviokoukulla sekä tarkistaa samalla, että hevosen kengät ovat kiinni.		
SATULOINTI JA SUITSIMINEN	SUORITETTU	KUITTAUS
Osaa nimetä satulan ja suitsien osat.		
Tietää missä järjestyksessä satulan ja suitsien päälle laitto ja poisotto tehdään.		
Osaa tarkistaa, että satula on valmiina selkään laittoon varten.		
Osaa nostaa satulan hevosen selkään ja laittaa sen oikealle kohdalle (avustajan käyttö sallittu).		
Osaa kiinnittää satulavyön ja tietää miten ja missä vaiheissa satulavyön kiristäminen tapahtuu.		
Osaa nostaa ja laskea jalustimen sekä säätää jalustinten pituutta.		
Osaa ottaa satulan pois hevosen selästä.		
Tietää miten satulaa tulee säilyttää ja miten se voidaan tarvittaessa laskea maahan.		
Osaa laittaa suitset hevosen päähän ja kiinnittää remmit sopivalle kireydelle.		
Osaa riisua suitset ja pestä kuolaimet.		
HEVOSEN TALUTTAMINEN	SUORITETTU	KUITTAUS
Osaa kiinnittää riimunnarun riimuun tai kuolaimiin.		
Tietää miten talutetaan suitsittua hevosta.		
Osaa kulkea oikeassa kohdassa talutettaessa, pitää riimunnarun sopivan pituisena ja kääntää hevosen oikeaan suuntaan käänöksissä.		
Osaa kulkea oviaukoista ja viedä hevosen tarhaan ja karsinaan.		
Tietää miten toimitaan, kun useampia hevosia talutetaan tai haetaan tarhasta/lasketaan tarhaan samaan aikaan.		

Merkkituomarin allekirjoitus ja nimenselvennys sekä arvosteluun oikeuttava koulutus (esim. ratsastuksenopettaja).

Perusmerkin kouluohjelma

Rata B, 1997

Ratsastaja _____

Hevonen _____

Merkkisuorituksen järjestäjä _____

Suoritus aika ja -paikka _____

		Ohjelma
1.	L	Keskihalkaisijalle käynnissä
2.	I	Pysähdys – tervehdys - käyntiä
3.	C	Oikealle ja siirrytään kevyeen raviin (vasemmalle jalalle), jatketaan uraa pitkin
4.	EIM	Lävistäjälle (kevennys siirretään oikealle jalalle), jatketaan uraa pitkin
5.	L	Lyhyellä sivulla siirtyminen harjoitusraviin
6.	R	Pitkällä sivulla radan poikki vasemmalle ja suunnanmuutos, jatketaan uraa seuraava pitkä sivu
7.	L	1 kierros harjoituslaukkaa
8.	L	Lyhyellä sivulla siirtyminen harjoitusraviin
9.	EIM	Kulmasta lävistäjälle ja suunnanmuutos
10.	C	Lyhyellä sivulla siirtyminen harjoituslaukkaan, jota jatketaan 1 kierros vasemmalle
11.	C	Lyhyellä sivulla siirtyminen harjoitusraviin, jatketaan uraa pitkä sivu
12.	L	Keskihalkaisijalle
13.	I	Pysähdys, tervehdys, käyntiä vapain ohjin

Ratsastuksen perusmerkin suoritus on ___ hyväksytty
 ___ hylätty

Merkkisuorituksen onnistumiset

+ _____

+ _____

+ _____

Kehittämiskohta

- _____

Tuomarin allekirjoitus ja nimenselvennys sekä merkkisuorituksen vastaanottamiseen

oikeuttava nimike _____

Aikuisratsastusmerkki 2010	Ratsastaja &
Hevonen: _____	
Rata B (20 m x 40 m), enimmäispisteet 250 Tuomarin allekirjoitus: _____	
Aika noin 6 min.	

		Ohjelma	Selitys	Pisteet	Huomautuksia
1.	L I C	Radalle harjoitusravissa Pysähdys – Tervehdys – Harjoitusravia Oikealle			
2.	MS E ELB	Puolirataleikkaus Voitit vasemmalle, halkaisija 10 m Harjoitusravia			
3.	BS H HC	Puolirataleikkaus Voitit oikealle, halkaisija 10 m Harjoitusravia			
4.	M I E	Lävistäjälle harjoitusravissa 4 askelta käyntiin, harjoitusravia Siirtyminen käyntiin			
5.	L XI välillä	Keskiahkaisuajalle Pohkeenväistö oikealle pisteeseen M			
6.	C	Harjoitusravia			
7.	S I R	Vasemmalle Pysähdys – Peruutus 4-5 askelta, harjoitusravia Oikealle			
8.	B L XI välillä	Siirtyminen käyntiin Keskiahkaisuajalle Pohkeenväistö vasemmalle pisteeseen H			
9.	ME E	Suunnanmuutos käynnissä vapain ohjin Otetaan ohjat			
10.	L	Harjoituslaukkaa (vasen)			
11.	RSR RMCH	Keskiympyrä (20m) harjoituslaukassa Seurataan uraa			
12.	HB B	Lävistäjä harjoituslaukkaa Harjoitusravia			
13.	L	Harjoituslaukkaa (oikea)			
14.	LIL	Päätty-ymyrä (20m) harjoituslaukassa			
15.	EM M	Lävistäjä harjoituslaukkaa Harjoitusravia, seurataan uraa			
16.	HB B	Askeleen pidennys keventäen, Harjoitusravia			
17.	L G	Keskiahkaisuajalle Pysähdys – Tervehdys			
		Radalta vapaassa käynnissä			

Yleisvaikutelma:

1.	Ratsastajan asento, istunta ja ohjien pito	x 2	
2.	Ratsastajan apujen käyttö ja vaikuttaminen hevoseen	x 2	
3.	Oikeiden teiden seuraminen	x 2	
4.	Hevosen muoto, kuuliaisuus ja ratsukon harmonia	x2	
	Vähennykset, väärinratsastukset -2, -4, hylätty		
	Yhteensä		

MINIMERKIN SUORITUSPÖYTÄKIRJA

Suorittajan nimi ja mahdollinen seura: _____

Merkkisuorituksen järjestävä seura tai talli: _____

Suorituspaikka ja -aika: _____

Minimerkin tavoitteena on saavuttaa perustiedot ja -taidot hevosten kanssa toimimisesta.

TALLIN SÄÄNNÖT	SUORITETTU	KUITTAUS
Osaa kertoa suullisesti tärkeimmät asiat mitä tallissa ei saa tehdä.		
Osaa kertoa suullisesti mihin hevosen hoitoon liittyviin asioihin pitää kysyä lupa ja keneltä se kysytään.		
HEVOSEN HARJAAMINEN JA KAVIOIDEN PUHDISTAMINEN	SUORITETTU	KUITTAUS
Osaa kertoa harjojen nimet ja mihin niitä käytetään.		
Osaa harjata hevosen molemmilta puolilta itsenäisesti huomioiden harjaussuunnat ja harjojen käytön.		
Osaa nostaa hevosen etu- ja takajalan sekä puhdistaa kavion kaviokoukulla (avustajan käyttö sallittu).		
RIIMUN LAITTAMINEN HEVOSELLE	SUORITETTU	KUITTAUS
Osaa laittaa itsenäisesti hevoselle riimun päähän ja kiinnittää remmit/soljet.		
HEVOSEN TALUTTAMINEN: LIIKKEELLE LÄHTÖ, KÄÄNTYMINEN, PYSÄYTTÄMINEN (AVUSTAJAN KÄYTTÖ SALLITTU)	SUORITETTU	KUITTAUS
Osaa kiinnittää riimunnarun riimuun tai kuolaimiin.		
Saa hevosen liikkeelle, kääntymään molempiin suuntiin ja pysähtymään.		
Osaa kulkea oikeassa kohdassa talutettaessa, pitää riimunnarun sopivan pituisena ja kääntää hevosen oikeaan suuntaan käännöksissä.		
SUITSIEN JA SATULAN OSIEN TUNNISTAMINEN	SUORITETTU	KUITTAUS
Osaa nimetä tai näyttää keskeisimmät satulan ja suitsien osat.		
KOMMENTTEJA JA PALAUTETTA:		

Merkituomarin allekirjoitus ja nimenselvennys sekä arvosteluun oikeuttava koulutus (esim. ratsastuksenopettaja).

MAASTAKÄSITTELYMERKIN PALAUTEPÖYTÄKIRJA

Reitistaja:

Seura:

Hevonen:

Merkkisuurituksen järjestävä seura tai talli:

Suorituspaikka ja -aika:

		+/-	Kommentit
1	Keskivälillä käynnissä		
2	Pysähdys-tervehdys-käyntä		
3	Vasemmalle, kahden kulman talutus kaarovaadi		
4	Siirtymien raviin, ravi		
5	Siirtymien käyntiin		
6	Pysähdys, peruutus väh. 5 askelta, käyntä		
7	Vasemmalle, kulman talutus		
8	Pysähdys, taluttajan puolen vaihto, käyntä		
9	Oikealle		
10	Pysähdys, peruutus väh. 5 askelta, käyntä		
11	Ravi		
12	Siirtymien käyntiin		
13	Keskivälillä, kulman talutus kaarovaadi		
14	Pysähdys, tervehdys, Maalta vapaassa käynnissä		
YLEISVAIKUTELMA			
1	Hevoson kuuliaisuus, keskittyminen ja rentous		
2	Hevoson reagointi apuihin, suorittajan apujen täsmällisyys ja sujuvuus		
3	Oikeiden taidon seuraaminen		
4	Hevoson ja ohjaajan harmonia, hevosen kuuliaisuus ja luottavaisuus		

hyväksytty hylätty

Merkkituomerin allekirjoitus ja nimenselvitys sekä arvosteluun oikeuttava koulutus (esim. reitistuksenopettaja).